

Zabezpečenie lepšieho prístupu rómskej menšiny k zdravotnej starostlivosti v SR prostredníctvom vyškolených terénnych zdravotných asistentov

Časť 1 - Obstaranie a výkon práce systému
terénnych zdravotných asistentov pre
stanovené mikroregióny

Mesačná správa - Február 2006

.....
Ing. Michal Obuch
Projektový manažér
EuroPlus Consulting & Management s.r.o.

.....
Ing. Zuzana Škublová
Riadiaci programový pracovník
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Originál

IDENTIFIKAČNÁ ČASŤ

Typ správy:	Mesačná správa
Obdobie:	1.2.2006 – 28.2.2006
Projekt:	„Zabezpečenie lepšieho prístupu rómskej menšiny k zdravotnej starostlivosti v SR prostredníctvom vyškolených terénnych zdravotných asistentov” – časť 01
Spoločnosť:	EuroPlus Consulting & Management s.r.o. KARI
Správu vypracoval:	Ing. Michal Obuch – projektový manažér Projektový tím časti 01

OBSAH

A. VŠEOBECNÝ PROGRES.....	6
A.I. ZHRNUTIE REALIZOVANÝCH AKTIVÍT:.....	6
A.I.1 POČET KLIENTOV/STRÁNOK CELKOM	7
A.I.2 SPOLUPRÁCA S LEKÁRMI:	7
A.I.3 SPOLUPRÁCA SO ŠKOLAMI:	7
A.I.4 SPOLUPRÁCA S KSP:.....	8
A.I.5 ZHRNUTIE:.....	8
B. POPIS REALIZOVANÝCH ČINNOSTÍ.....	10
B.I. TRÉNING TZA – POPISNÁ ČASŤ 01 PROJEKTU	10
B.II. VYBAVENIE TZA ZDRAVOTNÍCKYM MATERIÁLOM	10
B.III. NÁVRH STRETNUTÍ STZA S LOKÁLNymi AUTORITAMI A LEKÁRMI.....	11
B.IV. POPIS AKTIVÍT REALIZOVANÝCH V TERÉNE	11
C. NÁVRH ŠTANDARDIZÁCIE ČINNOSTÍ TZA.....	13
C.I. EXISTUJÚCE SKUTOČNOSTI:	13
D. VÝSTUPY PROPAGÁCIE PROJEKTU	16
E. ANALÝZA A SPRACOVANIE DOTAZNÍKOV	17
F. ZMENY A RIZIKÁ POČAS REALIZÁCIE PROJEKTU	18
G. PRÍLOHA – ŠKOLENIE TZA.....	19
H. PRÍLOHA - POTREBY TZA – ZÁKLADNÉ ZDRAVOTNÍCKE VYBAVENIE A ZDRAVOTNÍCKY MATERIÁL.....	21
I. PRÍLOHA – STRETNUTIA S MIESTNYMI ZDRAVOTNÍCKYMI PRACOVNÍKMI A LOKÁLNymi AUTORITAMI.....	25
J. PRÍLOHA - POPIS AKTIVÍT REALIZOVANÝCH V TERÉNE.....	28
J.I. MIKROREGIÓN Č.1	29
J.II. MIKROREGIÓN Č. 2.....	30
J.III. MIKROREGIÓN Č. 3	32
J.IV. MIKROREGIÓN Č. 4.....	32
J.V. MIKROREGIÓN Č. 5.....	32
J.VI. MIKROREGIÓN Č. 6.....	32
J.VII. MIKROREGIÓN Č. 7.....	32
J.VIII. MIKROREGIÓN Č. 8	32
J.IX. MIKROREGIÓN Č. 9.....	32
J.X. MIKROREGIÓN Č. 10	32
J.XI. MIKROREGIÓN Č. 11.....	32
J.XII. MIKROREGIÓN Č. 12.....	32
J.XIII. MIKROREGIÓN Č. 13.....	32
J.XIV. MIKROREGIÓN Č. 14.....	32
J.XV. MIKROREGIÓN Č. 15	32

J.XVI. MIKROREGIÓŇ Č. 16.....	32
J.XVII. MIKROREGIÓŇ Č. 17.....	32

Zoznam skratiek

PK	Projektový koordinátor
STZA	Systém terénnych zdravotných asistentov
TK	Tréningový koordinátor
TZA	Terénni zdravotní asistenti
VT	Vedúci tímu
SR	Slovenská republika
EK	Európska komisia
TSP	Terénni sociálny pracovník
MR	Mikroregión
ÚV	Úrad vlády
OcÚ	Obecný úrad
KC	Komunitné centrum
KÚ	Krajský úrad
CFCU	Centrálne finančná a kontrakčná jednotka
KSP	Komunitný sociálny pracovník
UVS	Úvodná správa
PT	Projektový tím

A. VŠEOBECNÝ PROGRES

A.1. ZHRNUTIE REALIZOVANÝCH AKTIVÍT:

Tréning TZA – pokračovanie školiaceho cyklus TZA v procese implementácie projektu – školenie IV. (záverečné školenie komplexu školení a prípravy TZA na výkon činností terénnej zdravotnej asistencie).

Propagácia projektu – implementácia základných komunikačných nástrojov zameraná v tomto mesiaci na prácu s rôznymi typmi médií na rôznych úrovniach. Presný popis mediálnych vstupov tvorí prílohu D „Výstupy propagácie projektu“ mesačnej správy.

Príprava zoznamu potrieb TZA – na základe návrhov TZA, poznania jednotlivých mikroregiónov a vyplývajúc z realizovaných a plánovaných aktivít projektu PT pripravil návrh vybavenia TZA v teréne potrebného pre výkon činností a implementáciu projektových cieľov v praxi.

Príprava pracovných stretnutí lokálnych autorít a lekárov – na základe schválenej úvodnej správy projektu pripravil PT návrh realizácie pracovných stretnutí s predstaviteľmi lokálnych autorít a lekárov z projektom identifikovaných mikroregiónov, resp. obcí.

Príprava štandardizácie činnosti TZA – na základe zozbieraných doterajších čiastkových pracovných skúseností PT pripravil základný, hrubý návrh štandardizácie činností TZA, ktorého snahou je naštartovať proces štandardizácie pôsobenia TZA a koordinácie implementácie projektu – slúži ako podkladový materiál pre otvorenie diskusií o možnosti „katalogizácie“ pozície TZA (systém štandardných spôsobov riešenia problémov v oblasti terénnej zdravotnej asistencie, kompetencií, zodpovedností a pod.)

Príprava a distribúcia mapovacích prieskumov – realizácia dotazníkových prieskumov schválených úvodnou správou projektu – zber údajov v konkrétnych obciach a inštitúciách identifikovaných projektom:

- Dotazník „B“ – Lokálne zdravotné inštitúcie
- Dotazník „D“ – Vzdelávacie inštitúcie
- Prieskumný dotazník – technické vybavenie škôl
- Prieskumný dotazník – počty žiakov základných škôl v jednotlivých ročníkoch

Výkon činností TZA – denná realizácia aktivít a výkon činností terénnej zdravotnej asistencie v zmysle nižšie uvádzanej pracovnej náplne TZA v mikroregiónoch (pôsobenie TZA v praxi).

Koordinácia - riadenia implementácia projektu – štandardné procesy riadenia projektu - vnútorný manažment projektu,

Administratívne činnosti – implementácie projektu.

A.1.1 Počet klientov/stránok celkom

Na základe identifikovaných ukazovateľov projektu sledujeme počas implementácie projektu celkovú kvantifikáciu realizovaných činností a aktivít TZA vo vzťahu ku klientom projektu. Uvedené čísla čiastočne kvantifikujú spoluprácu TZA s klientmi projektu, snažia sa o číselné vyjadrenie spolupráce v projekte identifikovaných oblastiach terénnej zdravotnej asistencie:

- počet osôb oslovených za účelom zdravotnej osvety: 1826
- počet oslovených dievčat, tehotných žien a mladých matiek: 312
- počet osôb zúčastnených na prednáškach realizovaných TZA: 165
- počet ošetrovaných ranených osôb: 28
- počet vybavených zdravotných preukazov: 214
- počet osôb zabezpečených na odber moču: 16
- počet detí zabezpečených na očkovanie: 212
- počet ďalších osôb informovaných o potrebe zúčastniť sa na očkovaní: 173
- počet osôb informovaných o potrebe zúčastniť sa očkovania proti tetanu: 64
- počet osôb, ktorým bol meraný tlak krvi: 25
- počet detí, ktorým bola vykonaná kontrola celkovej hygieny: 339
- počet detí, ktorým bola vykonaná kontrola vlasovej hygieny: 137

A.1.2 Spolupráca s lekármi:

Špecializácia lekárov, ktorí sú prioritne oslovovaní k spolupráci:

- praktický lekár pre deti a dorast
- praktický lekár pre dospelých
- dermatológ
- stomatológ
- gynekológ

Počet spolupracujúcich lekárov v uvedených mikroregiónoch v mesiaci február: **64**

A.1.3 Spolupráca so školami:

Počet spolupracujúcich škôl v uvedených mikroregiónoch v mesiaci február: **82**

Formy spolupráce:

- pravidelné návštevy škôl, komunikácia s riaditeľom a učiteľmi

- monitoring zdravotného stavu detí
- monitoring hygieny žiakov
- kontrola vlasovej hygieny žiakov
- monitoring hygieny ošatenia žiakov
- premostenie školy a rómskej komunity pri riešení vyššie uvedených problémov

A.1.4 Spolupráca s KSP:

Počet spolupracujúcich KSP v uvedených mikroregiónoch v mesiaci február: **21**

Formy spolupráce:

- identifikácia potenciálnych klientov
- riešenie spoločných problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti v obciach
- terénna práca v rómskych osadách
- spolupráca pri osvetových aktivitách
- spoločná organizácia podujatí.

A.1.5 Zhrnutie:

Prácu TZA považujeme za výbornú v každom mikroregióne.

Najvýkonnejšie tímy sú tie, pri ktorých došlo k vhodného zlúčeniu administratívne zdatných TZA a osôb veľmi dobre akceptovaných v rómskej komunite.

Ako najlepšie tímy TZA v hodnotíme MR: 1, 2, 13, 15, 16

Ostatné tímy mierne zaostávajú v dôsledku slabšieho administratívneho zvládnutia svojej činnosti.

Vďaka legislatívnej úprave (úmyselné opustenie dieťaťa po pôrode má za následok stratu materského príspevku) a práci TZA (informovanie o tejto skutočnosti, ako aj osveta a výchova vo vzťahu k mamičkám) sa dosiahlo, že sa výrazne zvýšilo percento žien, ktoré po pôrode neutekajú z pôrodnice.

Obrovský prínos projektu je tiež v tom, že osobám, ktorým TZA pomohli zabezpečiť preukazy poistenca, sa umožnil prístup k zdravotnej starostlivosti.

Dva mikroregióny (MR 6 a 10) po dohode s relevantnými partnermi (KC, školy a starostovia obcí) sa už začalo s čiastočnou zdravotnou výchovou na školách, ktorú realizujú TZA v rámci vlastných zdrojov (pomôcky, ktoré sú k dispozícii v KC alebo v škole) a možností. Postupne sa budú pridávať ďalšie mikroregióny (po obdržaní programu zdravotnej výchovy).

Projektoví koordinátori bol požiadaní o spoluprácu TZA s Úradom verejného zdravotníctva SR pri informačnej kampani ohľadom vtáčej chrípky. V priebehu mesiaca marec sa TZA zúčastnia na krátkych

školeniach na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva. PK Ing. Miroslav Balon, pod ktorého pôsobnosť patria mikroregióny v okrese Bardejov a blízkom okolí, sa zúčastní na takomto školení 3.3.2006 na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva v Bardejove.

Projektoví koordinátori boli požiadaní o účasť v sekcii zdravia a spôsobu života v rámci prípravy koncepcie riešenia problémov rómskych komunit, ktorý realizuje Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity, Prešovský samosprávny kraj, Krajský úrad v Prešove a PDCS. Prvé zasadnutie sekcie sa uskutoční 1.3.2006. Účasť a pôsobenie v programovacej inštitúcii takéhoto typu je z hľadiska dlhodobej udržateľnosti projektu a jeho aktivít absolútne nevyhnutná a zároveň je to jedna z ideálnych možností informovať priamo všetkých relevantných partnerov – priamy komunikačno-propagačný nástroj.

B. POPIS REALIZOVANÝCH ČINNOSTÍ

B.I. TRÉNING TZA - POPISNÁ ČASŤ 01 PROJEKTU

Dátum konania:

7. až 11. 2. 2006

Miesto konania:

Hotel Canyon, Lipovce

Prítomní:

Hans De Facq, majiteľ firmy Europlus Consulting and Management, s.r.o.,
Ing. Michal Obuch, projektový manažér, EuroPlus Consulting and Management, s.r.o.

Projektový tím, časť 01:

- Mgr. Peter Németh, vedúci projektového tímu
- Ing. Miroslav Sklenka, projektový koordinátor
- Ing. Miroslav Balon, projektový koordinátor
- Nicole Fuchsová, asistentka projektového tímu

Projektový tím, časť 02:

- PhDr. Eva Balonová, tréningový koordinátor
- PhDr. Janka Hažírová, tréner pre zdravotných asistentov
- Paula Tománková, tréner pre zdravotných asistentov

40 TZA

Popis

V hore uvedenom období sa uskutočnila záverečná časť školenia pre TZA, za ktorého obsahovú stránku bola zodpovedná časť 02 projektu. V mesačnej správe tejto časti za mesiac február je podrobnejšie uvedené zameranie školenia a jeho jednotlivých častí

V prílohe „Školenie TZA“ uvádzame časový harmonogram školenia s krátkym popisom aktivít, ktoré realizoval tím časti 01.

B.II. VYBAVENIE TZA ZDRAVOTNÍCKYM MATERIÁLOM

Po ukončení nosnej časti tréningov TZA a na základe doterajších skúseností projektového tímu a tímu TZA, ktorí pracujú v teréne na dennej báze už vyše 3 mesiace, ako aj na základe informácií od spolupracujúcich lekárov a konzultácii s predstaviteľmi lekárskej komory v Prešove, získal projektový tím prehľad o potrebnej vybavenosti terénnych zdravotných asistentov (TZA) zdravotníckym vybavením a materiálom, ktorý je nevyhnutný na výkon ich činnosti.

V prílohe „Potreby TZA – Základné zdravotnícke vybavenie a zdravotnícky materiál je uvedený podrobný návrh zdravotníckeho vybavenia TZA,

vrátane zdravotníckeho materiálu, ktorý sme identifikovali ako potrebný pre realizáciu ich činnosti. Podrobný zoznam jednotlivých položiek spolu s predpokladaným objemom jednotlivých položiek obdrží príjemca projektu ako aj členovia riadiaceho výboru v samostatnom dokumente s požiadavkou jeho pripomienkovania. Nákup materiálu bude realizovaný po schválení príjemcom projektu v zmysle zadávacích podmienok projektu ako je uvedené v bode 15.4

B.III. NÁVRH STRETNUTÍ STZA S LOKÁLNymi AUTORITAMI A LEKÁRMi

V termíne 27-30. marca 2006 budú zrealizované stretnutia s lokálnymi autoritami a lekármi. Pracovné stretnutia – semináre prebehnú v štyroch centrálnych (spádových) mestách projektom identifikovaných mikroregiónov ako súčasť časti 02.

Počas realizácie svojich aktivít prichádzajú TZA do častého kontaktu s miestnymi lekármi ako aj lokálnymi autoritami. Úspešnosť práce TZA z časti závisí aj od ochoty lekárov a lokálnych autorít spolupracovať. Z tohto dôvodu sa projektový tím sústredil na túto oblasť a v úvodných fázach projektu úzko komunikoval s lekármi a lokálnymi autoritami. Predmetom komunikácie bolo predstavenie projektu, jeho cieľov ako aj samotných TZA. K dnešnému dňu je už spolupráca zabezpečená a funguje podľa potreby, prevažne na každodennej báze (prevažne denný kontakt s aspoň z jedným z relevantných partnerov v obci).

Hlavným cieľom stretnutí bude preto sumarizácia dosiahnutých výsledkov ako aj diskusia zameraná na zlepšenie, alebo rozšírenie spolupráce do ďalšej časti implementácia projektu.

Podľa zamerania, cieľom stretnutí bude

- poskytnutie informácií pre miestnych lekárov a príslušného zdravotného personálu z určených 59 obcí slúžiacich k zabezpečeniu úzkej spolupráce s TZA, prípadne so strediskovými zdravotnými strediskami, ktoré budú spolu dennodenne spolupracovať s TZA
- poskytnutie informácií pre starostov, komunitných sociálnych pracovníkov a iných autorít z určených 59 obcí (MVO, cirkevní predstavitelia, učitelia, policajti, občania) pre zabezpečenie úzkej spolupráce s TZA.

Na stretnutiach sa zúčastnia aj TZA za príslušné mikroregióny.

Predpokladaný program je rozpracovaný v prílohe „Stretnutia s miestnymi zdravotníckymi pracovníkmi a lokálnymi autoritami“.

B.IV. POPIS AKTIVÍT REALIZOVANÝCH V TERÉNE

V monitorovacom období vykonávali TZA svoju činnosť na základe ich zodpovedností. Sumarizácia ich činností ako aj hodnotenie mikroregiónu

zodpovedného projektového koordinátora je uvedené v prílohe „Popis aktivít realizovaných v teréne“.

Za každý mikroregión vypracovali TZA mesačné správy, ktoré sú tlačenou prílohou tejto správy.

C. NÁVRH ŠTANDARDIZÁCIE ČINNOSTÍ TZA

Na základe zozbieraných doterajších základných – základných skúseností s implementáciou STZA v praxi projektový tím navrhol prvé odporúčania, ktorých hlavným cieľom je otvoriť diskusiu zameranú na potencionálnu štandardizáciu práce terénnych zdravotných asistentov v praxi. Predložený návrh má podkladový charakter pre možnosti ďalšej špecifikácie činností TZA na základe získaných skúseností a poznatkov pri implementácii projektu po ukončení úvodnej fázy projektu a po hĺbkovom prediskutovaní takto zozbieraných údajov.

Pod pojmom štandardizácia - predpokladáme existenciu opakujúcich sa výkonov TZA počas ich pracovných činností, ktorým možno priradiť konštantné riešenie. Následná diskusia umožní presnejšie definovať takýto systém zozbieraných pracovných skúseností výkonu terénnej zdravotnej asistencie. Podrobnejšie bude táto otázka rozpracovaná v neskorších fázach projektu, keby budú po konzultáciách s príjemcom projektu ako aj ostatných relevantných partnerov predložené možné návrhy riešení.

C.I. EXISTUJÚCE SKUTOČNOSTI:

- informácie a požiadavky od starostov obcí a primátorov miest
- informácie a požiadavky od miestnych lekárov (pediater, dorastový lekár, praktický lekár, zubár a pod.)
- požiadavky z rómskych komunít na činnosť terénnych zdravotných asistentov

Oblasti pôsobenia terénneho zdravotného asistenta:

Klasická zdravotná osвета v rómskych osadách (každodenne):

- poradenstvo v oblasti základných hygienických návykov
- poradenstvo pri drobných ochoreniach
- poradenstvo pri hygiene životného prostredia a pod.

Asistencia lokálnym lekárom (min. 2 x týždenne návštevy zdravotníckych zariadení)

- identifikácia osôb z neuskutočnenými preventívnymi prehliadkami
- identifikácia osôb z neuskutočnenými povinnými očkovaniami
- monitoring zdravotného stavu

Spolupráca so školami (min. 1 x týždenne návšteva každej školy v obci, resp. podľa potreby)

- monitoring zdravotného stavu detí
- prenos odporúčaní zo školy do rómskych rodín
- spolupráca pri riešení akútnych zdravotných problémov a infekcií
- monitoring stravovacích návykov a čistoty oblečenia.

Spolupráca so zainteresovanými partnermi pri riešení výskytu parazitov, infekčných ochorení (každodenne):

- vši
- blchy
- svrab
- kiahne
- žltáčka
- pod.

Identifikované odporúčania na zefektívnenie systému práce TZA:

- v každej z identifikovaných problémových obcí s marginalizovaným obyvateľstvom zamestnať minimálne 1 terénneho zdravotného asistenta
- je potrebné pripraviť systém vzdelávania, resp. do vzdelávania TZA (pre poskytovanie zdravotnej výchovy). Z hľadiska schopností, zručností a skúseností vybraných a zaškolených TZA je naším odporúčaním rozšíriť, resp. posilniť, prípravu TZA na výkon zdravotnej výchovy (špeciálne na školách) prídavným školením.
- terénny zdravotný asistent by mal byť zamestnancom obecného resp. mestského úradu. Navrhované riešenie je prijateľným kompromisom zabezpečujúcim finančnú kontinuitu činnosti TZA (v procese delimitácie a decentralizácie finančnej správy SR) a kompetenčným riadením TZA relevantnými partnermi projektu.
- terénny zdravotný asistent by mal mať minimálne stredoškolské vzdelanie, výhodou je vysokoškolské vzdelanie, prípadne vzdelanie zdravotníckeho zamerania. Priorita vzdelania by nemala byť žiadaná na úkor akceptácie v rómskej komunite
- prioritou je taktiež znalosť problematiky, obce, rómskej komunity v obci – výsostne lokálny charakter práce
- terénny zdravotný asistent potrebuje pre svoju prácu administratívne zastrešenie (kancelária, technické zariadenie). V prípade, že by bol v budúcnosti výkon pracovných činností TZA rozšírený oproti projektovým očakávaniam aj o iné činnosti (napr. administratívna pomoc, centrá prvého kontaktu, pravidelné prednáškové cykly pre cieľovú skupinu atď.) je nevyhnutné poskytnúť TZA pracovný priestor pre výkon takýchto činností (napr. v súčasnosti vypracovávajú TZA mesačné správy v domácom prostredí, pričom používajú vlastné technické zariadenie a pod.)

Identifikované odporúčania na zefektívnenie terénnej práce TZA:

- každodenné vedenie terénneho denníka o činnosti TZA
- presná evidencia klientskych stránok:
 - počet osôb, ktorým boli poskytnuté informácie z oblasti zdravotnej výchovy

- počet osôb pozvaných na očkovanie, počet zaočkovaných
- počet osôb pozvaných na pravidelnú kontrolu, počet osôb zúčastňujúcich sa pravidelnej kontroly
- počet osôb pozvaných na preventívnu prehliadku, počet osôb zúčastňujúcich sa preventívnych prehliadok
- prvá pomoc poskytnutá TZA
- privolanie rýchlej zdravotnej pomoci TZA.

Činnosti po absolvovaní potrebného vzdelávania:

- vykonávanie zdravotného vzdelávania medzi cieľovými skupinami na školách, v komunitných centrách
- poskytovanie prvej pomoci.

Faktory, na ktoré sa budú zameriavať mapovacie prieskumy v prioritnom :

- vzdelanostná úroveň
- zamestnanosť
- vekové zloženie
- demografický vývoj
- výskyt ochorení
- začiatok sexuálneho života
- úmrtnosť
- pôrodnosť
- nákazy a infekcie, epidémie
- prevencia a očkovanie
- prístup k zdravotníckej starostlivosti
- frekvencia návštev u lekára
- fajčenie, alkohol, návykové látky
- prístup k pitnej vode
- hygiena
- obydlia/vykurovanie
- oblečenie
- sexuálne správanie

D. VÝSTUPY PROPAGÁCIE PROJEKTU

Dátum prezentácie	Médium	Stručný obsah prezentácie
6.2.2006 o 12:00 hod	Slovenský rozhlas, Rádio Slovensko	V rámci poludňajšieho Rádio žurnálu Slovenského rozhlasu bol odprezentovaný projekt, jeho základná koncepcia a ciele. V príspevku sa k projektu vyjadrili minister zdravotníctva SR Rudolf Zajac, vedúci programový pracovník Zuzana Škublová, lekár v obci Huncovce Michal Mesároš a terénny zdravotný asistent mikroregiónu 3 Rastislav Žiga. O prínose projektu hovorili aj Rómovia z osady v Huncovciach.
17.2.2006	TV Reduta, Spišská Nová Ves	Príspevok o terénnych zdravotných asistentkách mikroregiónu 6. Vyjadrenie lekárky v Markušovciach MUDr. Ivety Slivkovej. Vyjadrenia Rómov v osadách v Markušovciach a Rudňanoch o prínosoch tohto projektu.
19.2.2006 od 13:00 hod	TA3	Príspevok prezentujúci prínosy projektu. Vyjadrenie terénnej zdravotnej asistentky Zdenky Pokutovej, obec Rudňany. Pochvalné vyjadrenia Rómov v osade, ktorým TZA pomohli.
20.2.2006	Denník Korzár (Spiš)	Prezentácia projektu, popis náplne práce terénnej zdravotnej asistentky Márie Kalafutovej, obec Markušovce. Pozitívne hodnotenie od miestnej lekárky MUDr. Ivety Slivkovej a od miestnych rómskych obyvateľov. Článok tvorí prílohu mesačnej správy za mesiac február.
22.2.2006	STV 2	V rámci relácie Regionálny denník. Vyjadrenie terénneho zdravotného asistenta Mariána Pechu, popis projektu, náplň jeho práce, obec Kecerovce. (MR č. 17)
23.2.2006	STV 2	V rámci relácie Regionálny denník. Vyjadrenie terénnej zdravotnej asistentky Magdalény Madzikovej (mikroregión 10) počas Dňa otvorených dverí Komunitného centra v Chminianskych Jakubovanoch.

E. ANALÝZA A SPRACOVANIE DOTAZNÍKOV

Realizované dotazníkové prieskumy:

V procese implementácie projektu v zmysle informatívnych mapovacích prieskumov projektový tím zrealizoval niekoľko vstupných a hodnotiacich dotazníkov v uvádzanom rozsahu:

Dotazník „B“ pre lokálny zdravotnícky personál – zameraný na mapovanie situácie v mikroregiónoch z hľadiska lokálnych zdravotných inštitúcií (cieľová skupina – lekári). Prieskum identifikuje potreby lokalít z hľadiska cieľovej skupiny – subjektívny výpovedný charakter. Sumárne výsledky budú spracované v mesačnej správe za mesiac marec.

Dotazník D pre zamestnanca základnej školy – zameraný na mapovanie situácie v mikroregiónoch z hľadiska vzdelávacích inštitúcií (cieľová skupina základné školy). Prieskum identifikuje potreby lokalít z hľadiska cieľovej skupiny – subjektívny výpovedný charakter. Sumárne výsledky budú spracované v mesačnej správe – časť 01 za mesiac marec.

Technické vybavenie škôl – dotazník zameraný na vybavenie technického zariadenia a jeho súčasný stav škôl nachádzajúcich sa v konkrétnych mikroregiónoch (cieľová skupina základné školy), nevyhnutného pre realizáciu zdravotnej výchovy (počet televízorov, videí, rok výroby atď.). Sumárne výsledky budú spracované v mesačnej správe – časť 01 za mesiac marec.

Počty školou povinných detí v mikroregiónoch – dotazník zameraný na špecifikáciu počtov školou povinných detí v jednotlivých ročníkoch základných škôl (cieľová skupina školy), slúžiaci na identifikáciu veľkosti cieľovej skupiny (detí) pri realizácii zdravotnej výchovy na školách (určenie rozsahu a obsahu zdravotnej výchovy na školách).

Všetky dotazníky po ich spracovaní budú predložené príjemcovi projektu ako samostatné dokumenty. Sumárne výsledky budú spracované v mesačnej správe – časť 01 za mesiac marec.

F. ZMENY A RIZIKÁ POČAS REALIZÁCIE PROJEKTU

Aktuálne riziká:

Urgencia vzdelávacích potrieb pre TZA – z časových dôvodov, ako aj vyplývajúc z aktívneho štartu implementácie zdravotnej výchovy vzniká potreba disponovania edukačnými pomôckami potrebnými pre realizáciu uvádzanej zdravotnej výchovy.

Návrh riešenia: Schválenie nákupu zdravotníckeho vybavenia TZA Ministerstvom zdravotníctva SR nevyhnutného pre realizáciu zdravotnej výchovy a osvetu na školách v osadách a komunitných centrách.

Pracovné stretnutia s TZA – po ukončení plánovaného školiaceho cyklu existuje potreba technického zvýšenia znalostí a zručností TZA v konkrétnych oblastiach ich každodenných činností, ako aj potreba udržiavania vzájomného kontaktu medzi TZA ako súčasť budovania trvalo udržateľného pracovného tímu a prostredia.

Návrh riešenia: Príprava a organizovanie jednodňových pracovných workshopov pre TZA na mesačnom princípe v tematických okruhoch, ktoré si vyžadujú zvýšenie zručností a schopností TZA v teréne.

Hygienické riziko – zmenou klimatických podmienok (výrazné oteplenie) došlo k zhoršeniu hygieny prostredia v osadách a marginálnych komunitách (roztopenie snehu a uvoľnenie ľadu zvýšilo hygienické nebezpečenstvo tohto prostredia – moč, výkal atď.)

Návrh riešenia: Primárne neovplyvniteľné, sekundárne ovplyvniteľné prostredníctvom zdravotnej výchovy a osvetu.

Pretrvávajúce riziká

Humanitárne potreby – výraznú časť problémov, ktoré projekt nemôže z hľadiska jeho zámeru riešiť sú „humanitárne“ prípady, ktorých rozsah a obsah sa extrémne zvyšuje (napr. prístupnosť zdravotníckych zariadení z finančného hľadiska – cestovné atď.)

Návrh riešenia: v prípade možnosti alokácia rozpočtových zdrojov projektu pre takéto prípady.

Zdravotné riziká pre TZA – sú v procese implementácie projektu v priamom kontakte s infekčnými a inými zdravotnými rizikami vo vysoko rizikových prostrediach exkludovaných rómskych osád.

Návrh riešenia: primárne nie je v možnostiach projektu tento problém riešiť, problém je riešiteľný len v celkovom kontexte riešenia rómskej otázky. Sekundárne navrhujeme zvýšiť ochranu TZA vo vysoko rizikových prípadoch.

G. PRÍLOHA - ŠKOLENIE TZA

Prehľad aktivít zabezpečených tímom časti 01 počas školenia TZA s časovým zaradeným. Samotný tréning vykonávali trénerky časti 02.

7. 2. 2006 (utorok)

16.00 hod spoločný odchod autobusu z Prešova
17.00 hod príchod Lipovce, hotel Canyon, ubytovanie účastníkov tréningu
18.00 hod večera
19.00 hod administrácia
23.00 hod záver programu

8. – 10. 2. 2006 (streda až piatok)

8.00 hod raňajky
9.00 hod tréning - blok 1
10.45 hod prestávka
11.00 hod tréning – blok 2
13.00 hod obed
14.30 hod tréning – blok 3
16.00 hod prestávka
16.15 hod tréning – blok 4
18.00 hod večera
19.30 hod administrácia
21.30 hod voľno časové aktivity (bazén, kolky, biliard, masér, sauna)
23.00 hod 2. večera

Individuálne konzultácie TZA s predstaviteľmi spoločnosti EuroPlus (streda, štvrtok):

- výška cestovného a telekomunikačných nákladov
- výpočet miezd
- pracovná náplň TZA
- individuálne pracovné problémy a úspechy
- individuálne návrhy a odporúčania

Certifikácia účastníkov cyklu školení:

Každý účastník školenia obdržal certifikát o absolvovaní školiaceho cyklu Terénnej zdravotnej asistencie

Využívanie lekárničiek:

TZA boli zaškolení k používaniu lekárskeho brašien prvej pomoci – lekárničiek potrebných pre prácu v teréne

11. 2. 2006 (sobota)

8.00 hod raňajky

9.00 hod odchod autobusu z Lipoviec, zastávky v Prešove, Spišskej Novej Vsi a Poprade

Obsahová náplň blokov administrácie:

Kolektívne

- vzájomné odovzdávanie skúseností a postupov pri práci
- vypracovanie zoznamu vecí, ktoré by TZA potrebovali
- zopakovanie spôsobu vypĺňania pracovného výkazu
- zopakovanie spôsobu písania mesačnej správy
- zopakovanie spôsobu vedenia terénneho denníka
- potvrdenie o príjme
- odovzdanie prefotených materiálov:
 - pracovný výkaz – formát,
 - evidencia klientskych stránok - formát,
 - potvrdenie o návšteve - formát,
 - týždenný plán práce - formát,
 - formulár na cestovné,

V skupinách (podľa MR)

- podrobná revízia správ, potvrdení a výkazov, ktoré TZA odovzdali za daný mikroregión. Konkrétne oblasti, ktoré je potrebné vylepšiť a akým spôsobom.
- plán práce za mikroregión
- systém komunikácie PK - TZA
- plán osobných stretnutí PK - TZA
- kontrola terénneho denníka
- pripomienky / návrhy TZA

Individuálne

- preplatenie cestovného na školenie
- preplatenie cestovného v rámci MR

H. PRÍLOHA - POTREBY TZA - ZÁKLADNÉ ZDRAVOTNÍCKE VYBAVENIE A ZDRAVOTNÍCKY MATERIÁL

Na základe návrhov TZA a lokálneho zdravotného personálu projektový tím zostavil návrh zdravotníckeho materiálu, ktorý by TZA pri svojej práci potrebovali. Tento zoznam je potrebné ďalej posúdiť a schváliť zástupcami MZ SR.

Zdravotnícke vybavenie TZA sa dá, podľa jeho použitia, rozdeliť do niekoľkých skupín podľa jednotlivých aktivít:

1. Zdravotné vybavenie a zdravotnícky materiál, ktoré budú TZA využívať pri svojej práci v teréne
 - A. štandardné zdravotnícke vybavenie TZA na výkon zdravotných činností
 - B. pracovné vybavenie TZA v teréne berúc do úvahy zhoršené pracovné podmienky
 - C. zdravotnícke potreby pre zdravotnú výchovu v rómskych domácnostiach
2. Vybavenie potrebné pri realizáciu zdravotnej výchovy
 - A. potreby pre realizáciu zdravotnej výchovy na školách
 - B. potreby pre realizáciu zdravotnej výchovy v osadách, resp. komunitných centrách. (pre tento typ zdravotnej výchovy je nevyhnutné špecifické vybavenie – implementácia zdravotnej výchovy v skupine a v domácnosti je veľmi rozdielna).

Navrhovaný zoznam zdravotníckeho vybavenia bol prediskutovaný s lekármi v rámci mikroregiónov, v ktorých TZA pracujú. Nižšie v tabuľkách uvádzame predbežné počty kusov jednotlivých položiek podľa nasledovného princípu:

- Počet kusov 17 – predstavuje 1 ks pre každý zapojený mikroregión
- Počet kusov 40 - predstavuje 1 ks pre každého TZA, resp. násobok čísla 40 – predstavuje počet kusov pre každého TZA podľa veľkosti násobku

Zadávacie podmienky projektu predpokladajú v časti 15.4 vedľajšie výdavky, ktoré sú okrem iného určené na krytie nákladov spojených s nákupom základného zdravotníckeho vybavenia TZA vrátane zdravotníckeho materiálu ako aj náklad súvisiace s podporou zdravotného vzdelávania. Prehľad zdravotníckeho materiálu uvedený v tomto dokumente počíta zo zabezpečením materiálu prostredníctvom vyčlenených vedľajších výdavkov.

1.A Štandardné vybavenie TZA zdravotníckym materiálom na výkon zdravotných činností

Popis:

Štandardné vybavenie TZA predstavuje vybavenie, ktoré obdrží každý TZA tak, aby mohol – po zaškolení ako toto vybavenie správne používať -

efektívnejšie vykonávať činnosti týkajúce sa zdravotnej asistencie. Vďaka tomuto vybaveniu budú TZA schopní efektívnejšie naplňať ciele projektu.

TZA v prípade urgentnej potreby, na priame požiadanie klienta a po vysvetlení, že nie sú odborne spôsobilí vykonávať takéto činnosti môžu na základe vlastného uváženia realizovať „neodborné“ úkony (napr. meranie krvného tlaku, teploty, ošetrovanie jednoduchých poranení) priamo v osade - v teréne.

Vzhľadom na nedostatok financií u marginalizovanej populácie je v súčasnosti prístup k úkonom zdravotnej starostlivosti často obmedzený - nevyhnutnosť zaplatiť za dopravu k lekárovi, poplatky u lekára, doplatok v prípade predpísania drahších liekov apod. TZA v prípade možnosti a podľa konkrétnej situácie sa môžu pokúsiť zorganizovať jednorazové návštevy lekára priamo v osade, ktoré by následne možno dokázali motivovať klientov projektu k návšteve zdravotníckej inštitúcie.

V rámci projektu (časť 02) budú vypracované aj manuály, ktoré budú slúžiť pre TZA a učiteľov na školách ako návody pre realizáciu praktického zdravotného vzdelávania ako aj návody na používanie uvedeného zdravotného materiálu. Okrem toho predpokladáme zorganizovať dodatočné praktické školenia pre TZA, ktorých témy budú reflektovať situáciu v teréne ako aj potreby cieľovej skupiny. Organizácia školení podlieha schváleniu a kontrole oprávnenosti príjemcu projektu a bude zabezpečovaná prostredníctvom časti 01.

1.B Pracovné vybavenie TZA v teréne berúc do úvahy zhoršené pracovné podmienky

Popis:

Nakoľko TZA nedisponujú možnosťou využívať kancelárske priestory, je ich jedinou možnosťou práca priamo v teréne (čo je aj jedným z hlavných cieľov tohto projektu). Náročnosť tohto typu práce je výrazne ovplyvňovaná počasím. Najmä v zime (chlad, sneh, zlý terén) a v daždivom počasí (blato, dážď) je terénna práca ešte náročnejšia. Aby bolo možné čo najviac eliminovať vplyv týchto externých faktorov na prácu TZA, je potrebné zabezpečiť vhodné oblečenie, ktoré im umožní prácu v osadách za každého počasia a v každých podmienkach.

1.C Hygienické potreby určené pre realizáciu zdravotnej výchovy priamo v rómskych domácnostiach

Popis:

V rámci zdravotnej osvetly a výchovy priamo v rómskych osadách a domácnostiach (metóda, ktorá sa ukázala ako najefektívnejšia) sú nevyhnutné hygienické pomôcky, ktoré umožnia primárne prakticky predviesť prezentované témy a sekundárne aplikovať osvojené skúsenosti a zručnosti v každodennej praxi.

Zdravotná výchova realizovaná priamo v rómskych osadách a rómskych rodinách je zameraná na základné hygienické návyky ako napr. osobná hygiena (používanie zubnej kefky a pasty, umývanie rúk, úprava vlasov

atď.), hygiena obytného prostredia (upratovanie, vetranie atď.), sexuálna výchova (možnosti pohlavných chorôb, súrodenecký pohlavný styk atď.)

Súčasťou takejto zdravotnej výchovy priamo v osadách a rómskych domácnostiach sme ako edukačno-praktickú pomôcku identifikovali „Terénny edukačný set“ (TES) - nasledujúce potreby pre TZA, ktorú by mal takúto zdravotnú výchovu realizovať.

Predpokladáme, na základe poznania konkrétnych lokalít implementácie projektu a možností a kapacít TZA, ako aj na základe rozpočtových možností projektu, že každý TZA mesačne zrealizuje minimálne 10 priamych zdravotno-výchovných činností (v rómskych domácnostiach) v rámci mikroregiónov, pričom metodika zdravotnej výchovy v rómskej domácnosti, zahrňujúca aj iné aspekty práce TZA v teréne, je rozpracovaná na jeden pracovný deň.

Identifikácia účastníkov priamej zdravotnej výchovy podlieha znalostiam a rozhodnutiu TZA ako aj potrebám konkrétnej lokality – TZA sa zameria primárne na „problémové“ rodiny zo zdravotného hľadiska, ktorým ponúkne možnosť účasti v takomto procese, Pre výber účastníkov priamej zdravotnej výchovy sú relevantné taktiež odporúčania TSP, starostu obce a zdravotníckeho personálu.

2.A Zdravotná výchova – základná škola

Popis:

V rámci zdravotnej výchovy na školách (rovnako ako v rámci zdravotnej výchovy v teréne) je potrebné, aby TZA disponoval nevyhnutnými hygienickými pomôckami, ktoré umožnia primárne prakticky predviesť prezentované témy a sekundárne aplikovať osvojené skúsenosti a zručnosti v každodennej praxi.

Zdravotná výchova na školách je zameraná na základné hygienické návyky ako napr. osobná hygiena (používanie zubnej kefy a pasty, umývanie rúk, úprava vlasov atď.), hygiena pracovného kolektívu (spôsob správania sa z hľadiska hygieny v pracovnom prostredí atď.), sexuálna výchova (možnosti pohlavných chorôb, používanie intímnych hygienických potrieb atď.)

Ako súčasť takejto zdravotnej výchovy na školách sme identifikovali „Zdravotný edukačný set“ (ZES) – obsahujúci nasledujúce potreby pre TZA, ktorí by mali zdravotnú výchovu v školách realizovať.

Predpokladáme, že každý TZA týždenne zrealizuje minimálne 2 cykly zdravotnej výchovy na škole - metodika zdravotnej výchovy na školách je rozpracovaná na tri pracovné hodiny.

Počty nevyhnutného vybavenia sa viažu na celkový počet škôl v mikroregiónoch (cca 80 škôl).

Pri používaní hygienických vrecúšok, ako základných pomôcok pre zdravotnú výchovu na školách, plánujeme tieto hygienické vrecúška poskytnúť len rómskym a nerómskym účastníkom zdravotnej výchovy (v

zmysle vyššie uvádzaných počtov) v hmotnej núdzi (existuje predpoklad, že každý takýto účastník splní toto kritérium). Pomôcky po ukončení zdravotnej výchovy ostávajú pre potreby klientov projektu (rómsky/nerómsky žiaci – účastníci zdravotnej výchovy).

2.B Zdravotná výchova – komunitné centrum/osada

Popis:

V rámci zdravotnej výchovy v komunitných centrách/osadách budú používané hygienické potreby uvedené v bode 1.C.

Zdravotná výchova v komunitných centrách je zameraná na širokú škálu základných hygienických návykov a foriem správania sa u detí a mládeže. Tento typ zdravotnej výchovy plánujeme realizovať prostredníctvom projektačno-stimulačných metód („škola hrou“). Ako súčasť takejto zdravotnej výchovy v komunitných centrách, pri použití vyššie uvádzaných metód výučby, sme identifikovali „Komunitný edukačný set“ (KES) – obsahujúci nasledujúce potreby pre TZA, ktorí by mali zdravotnú výchovu v školách realizovať.

Predpokladáme, že každý tím TZA týždenne zrealizuje minimálne 1 cyklus zdravotnej výchovy v komunitnom centre - metodika zdravotnej výchovy v komunitných centrách je rozpracovaná na štyri pracovné hodiny.

Predpokladáme 7 mesiacov aktívnej implementácie zdravotnej výchovy v komunitných centrách. Pracovná skupina pozostáva z 20 detí - účastníkov zdravotnej výchovy v KC. Pomôcky po ukončení zdravotnej výchovy ostávajú pre potreby klientov projektu v Komunitných centrách.

Účastníkov vyberie TZA v spolupráci s TSP, starostom a lekárom. TZA ich osloví priamo. Dôležitý aspekt je aj ten, že jeden typ vybraného účastníka môže byť potencionálny pokračovateľ aktivít po ukončení projektu na dobrovoľnej báze – budovanie prirodzených lídrov v zdravotnej oblasti v komunitách – trvalá udržateľnosť.

I. PRÍLOHA - STRETNUTIA S MIESTNYMI ZDRAVOTNÍCKYMI PRACOVNÍKMI A LOKÁLNymi AUTORITAMI

Ciele stretnutí:

Cieľom plánovaných stretnutí je poskytnutie informácií pre lekárov primárnej zdravotnej starostlivosti a príslušného zdravotného personálu z 59 obcí identifikovaných projektom z dôvodu zabezpečenia úzkej spolupráce s TZA, prípadne lekárov zo strediskových zdravotných stredísk, ktorí budú spolu dennodenne pracovať s TZA. Súčasťou budú spoločné stretnutia s TZA.

Zároveň sa stretnutia zamerajú na informovanie starostov, komunitných sociálnych pracovníkov, pracovníkov škôl a iných relevantných autorít z určených 59 obcí (MVO, cirkevní predstavitelia, učitelia, policajti, občania), ktorého výsledkom bude zabezpečenie a pokračovanie úzkej spolupráce s TZA.

Termín:

27. – 30. marca 2006

1 deň – 1 stretnutie – 1 mesto (geografický región)

Spoločné stretnutie všetkých zúčastnených podľa regionálnej príslušnosti (geografické regióny a mikroregióny).

Zodpovední:

Projektový tím 01:

- Mgr. Peter Németh
- Ing. Miroslav Sklenka
- Ing. Miroslav Balon
- Mgr. Nicole Fuchsová

Projektový tím 02:

- PhDr. Eva Balónová

Lektori:

- Mgr. Viera Mosejová
- MUDr. Oľga Veselá

Miesta a termín konania:

■ Prešov	27.3.2006
■ Košice	29.3.2006
■ Spišská Nová Ves	28.3.2006
■ Poprad	30.3.2006

Príslušnosť mikroregiónov k jednotlivým miestam konania stretnutí:

Prešov:

- MR 9: Petrová, Frička, Cigeľka, Nižný Tvarožec
- MR 10: Svinia, Chminianske Jakobovany, Kojatice, Chmiňany, Chminianska Nová Ves
- MR 11: Hermanovce, Jarovnice
- MR 12: Varhaňovce, Mirkovce
- MR 13: Červenica, Tuhriná, Lesíček, Žehňa
- MR 14: Hlinné, Soľ, Zámotov, Čaklov, Jastrabie, Rudlov

Košice:

- MR 2: Kobeliarovo, Roštár, Slavošovce
- MR 15: Čičarovce, Veľké Kapušany, Krišovská Liesková, Drahňov
- MR 16: Vrbnica, Laškovce, Trhovište, Horovce
- MR 17: Boliarov, Rankovce, Kecerovce, Vtáčkovce, Bidovce

Spišská Nová Ves:

- MR 5: Letanovce, Spišské Tomášovce
- MR 6: Markušovce, Rudňany
- MR 7: Bystrany, Žehra, Spišské Vlchy
- MR 8: Richnava

Poprad:

- MR 1: Telgárt, Šumiac, Valkovňa
- MR 3: Podhorany, Slovenská Ves, Výborná, Rakúsy, Huncovce
- MR 4: Spišský Štiavnik, Vydrník, Hrabušice, Betlanovce.

Predpokladaní účastníci stretnutí:

- projektový tím
- lekári
- starostovia, pracovníci OcÚ
- učitelia
- komunitní sociálni pracovníci
- cirkevní hodnostári
- MVO
- Neformálni lídri
- TSP
- Pracovníci komunitných centier
- TZA

Úlohy organizačného tímu:

- Stručné predstavenie projektu, jeho cieľov a projektových aktivít
- Koordinácia všetkých aktivít, organizácia a zabezpečenie všetkých stretnutí a súvisiacich aktivít

- Spolupráca a koordinácia pri vypracovávaní všetkých materiálov pre školenia.

Úlohy trénera pre vzdelávanie lokálneho zdravotníckeho personálu:

- príprava a produkcia podkladových materiálov pre relevantné školenia
- organizácia a realizácia samotných školení
- spracovávanie čiastkových monitorovacích správ
- spolupráca pri tvorbe požadovaných dotazníkov a metodiky pre pravidelné štatistické zisťovania a vstupný prieskum na základe stanovených požiadaviek.

Úlohy trénera pre predstaviteľov verejnej správy:

- príprava a produkcia podkladových materiálov pre relevantné stretnutia
- organizácia a realizácia samotných stretnutí
- spracovávanie čiastkových monitorovacích správ
- vyhodnotenie využitia získaných informácií cieľovou skupinou v praxi a návrh ich prípadného doplnenia.

Obsah tréningu zameraného na lokálny zdravotnícky personál:

- koordinácia a uskutočňovanie vakcinácie, preventívnych lekárskeho vyšetrení s prihliadnutím na špecifiká spôsobu života marginalizovaných skupín a ich kultúry
- koordinácia práce a spolupráca so STZA, plánovanie dennej činnosti, harmonogram, vykazovanie dennej činnosti
- plánovanie a realizácia preventívnych opatrení
- identifikácia prostriedkov na zabezpečenie rovného prístupu marginalizovanej populácie k zdravotnej starostlivosti
- zdravotná výchova a osвета pre marginalizovanú populáciu
- spolužitie a spolupráca s rómskou komunitou
- spolupráca pri prieskumoch a monitorovaní zdravotného stavu marginalizovanej populácie
- iné podľa vyjadreného záujmu miestnych lekárov.

Obsah tréningu zameraného na lokálne authority:

- špecifiká spôsobu života Rómov a ich kultúry
- zdravotné potreby
- riziká
- riešenie podpory zdravia marginalizovanej populácie
- predstavenie významu projektu.

Súčasťou týchto stretnutí budú tiež spoločné stretnutia TZA a lekárov s cieľom určenia spôsobu vzájomnej spolupráce a koordinácie.

J. PRÍLOHA - POPIS AKTIVÍT REALIZOVANÝCH V TERÉNE

Konkrétna práca TZA v teréne sa v mesiaci február týkala hlavne spolupráce TZA s lekármi, základnými a špeciálnymi základnými školami, obecnými úradmi a komunitnými sociálnymi pracovníkmi.

Lekári, prípadne zdravotné sestry, poskytli TZA zoznamy osôb, ktoré majú prísť k lekárovi z dôvodu preventívnej prehliadky, odberu krvi, odberu moču, kontroly, očkovania, prípadne z iného dôvodu. TZA navštívili tieto osoby a informovali ich o tom, že je potrebné, aby sa dostavili k lekárovi. V niektorých prípadoch nebolo možné kontaktovať danú osobu (najmä z dôvodu presťahovania do inej lokality/zahraničia). Ak rodinní príslušníci, príp. susedia informovali TZA o tom, že takáto osoba už nebýva v danej lokalite, TZA o tom informovali lekárov.

V rámci spolupráce so základnými a špeciálnymi základnými školami TZA pravidelne navštevovali riaditeľov škôl, učiteľov, prípadne rómskych asistentov učiteľa. Komunikovali najmä o aktuálnej situácii na školách v zdravotnej a hygienickej oblasti. Vo väčšine mikroregiónov aj pracovníci škôl vypracovali TZA zoznam rodín, ktoré sú problematické (najmä z hľadiska hygieny). TZA tieto rodiny navštívili priamo v osade a šírili osvetu. O riešení takéhoto problému je samozrejme možné uvažovať iba z dlhodobého hľadiska.

V rámci spolupráce so základnými a špeciálnymi základnými školami TZA tento mesiac obdržali Dotazník „D“ – Vzdelávacie inštitúcie, Prieskumný dotazník – technické vybavenie škôl a Prieskumný dotazník – počty žiakov základných škôl v jednotlivých ročníkoch, ktoré následne vyplnia s relevantným predstaviteľom školy.

Spolupráca s obecnými úradmi a komunitnými sociálnymi pracovníkmi sa týkala najmä riešenia aktuálnych problémov v danej obci, rómskej osade.

MZ SR každý mesiac obdrží za každý mikroregión nasledujúce materiály (mesačné výkazy):

1. mesačná správa za mikroregión
2. pracovný výkaz za TZA
3. týždenný plán práce za TZA
4. potvrdenie o návšteve
5. evidencia klientskych stránok
6. iné (napr. zoznamy osôb, ktoré majú navštíviť lekára, materiály používané pri zdravotnej výchove)

Podrobný popis činností, ktoré TZA v danom mikroregióne vykonali, je MZ SR každý mesiac dodaný v mesačných správach, ktoré TZA vypracovávajú za svoj mikroregión za daný mesiac. Okrem popisu činností, ktoré TZA v danom mikroregióne vykonali, je v mesačných správach

z mikroregiónov uvedený aj plán TZA na nasledujúci mesiac, vlastné postrehy i prípadné problémy, s ktorými sa TZA v danom mesiaci stretli.

Potvrdenia o návšteve, týždenné plány práce, evidencie klientskych stránok, zoznamy, ktoré dostávajú TZA od lekárov presne odrážajú i potvrdzujú konkrétnu prácu TZA v teréne.

Spoločne s týmito materiálmi boli MZ SR za mesiac február dodané aj materiály, ktoré TZA používajú pri zdravotnej výchove na školách (ak TZA začali so zdravotnou výchovou samostatne – tento mesiac vid' napr. materiál „Základy poskytovania prvej pomoci“ – mikroregión 10).

J.I. MIKROREGIÓN Č. 1

Počet klientov/stránok:

- 150 osôb oslovených za účelom zdravotnej osvetvy
- 150 oslovených mladých dievčat, tehotných žien a mladých mamičiek
- 80 osôb zúčastnených na prednáškach
- 15 ošetrovaných ranených osôb.

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Roman Lysina – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Lysinová - stomatológ
- MUDr. Vladimír Hudec - geriater
- MUDr. Irena Baculáková – praktická lekárka pre dospelých

Spolupráca so školami:

- ZŠ Telgárt
- ŠZŠ Telgárt
- ZŠ Pohorelá

Zameranie spolupráce so školami:

- pravidelné návštevy, komunikácia s riaditeľom a učiteľmi za účelom získania informácií o aktuálnej situácii na školách v zdravotnej a hygienickej oblasti
- monitoring zdravotného stavu detí, rozhovory s triednymi učiteľmi, rómskymi asistentmi učiteľa
- monitoring hygieny rómskych žiakov, preverovanie hygieny rómskych žiakov, priama hygienická osвета, návštevy v rodinách
- kontrola vlasovej hygieny, odvšív ovanie, informovanie rodičov, osвета
- monitoring hygieny ošatenia rómskych žiakov, na podnet učiteľov, kontaktovanie rodín a snaha o napravenie nelichotivej situácie

- premostenie školy a rómskej komunity pri riešení vyššie uvedených problémov, preberanie zoznamov od triednych učiteľov a následná práca v teréne, resp. práca v rodinách za účelom zlepšenia.

Zdravotné poisťovne:

- 21 vybavených zdravotných preukazov

Spolupráca s TSP:

- Jarka Gordánová
- Marcel Polák
- Janka Kamzíková
- Františka Baksová

Zameranie spolupráce s TSP:

- identifikácia potenciálnych klientov
- riešenie spoločných problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti v obci
- terénna práca v rómskych osadách
- spolupráca pri osvetových aktivitách
- spoločná organizácia podujatí

Organizácia práce TZA:

Terénne zdravotné asistentky pôsobia spoločne vo všetkých troch obciach mikroregiónu.

Komentár projektového koordinátora:

- PK považuje prácu TZA za vynikajúcu. Je to jeden z najlepších tímov TZA v projekte vôbec.
- Ku svojej práci pristupujú veľmi svedomite a aktívne. Na veľmi dobrej úrovni je aj administratívne zvládnutie dokumentov súvisiacich s ich prácou, t.j. pracovné výkazy, správy, potvrdenia o návšteve, evidencia klientskych stránok, týždenné plány práce a pod.
- V obciach mikroregiónu je veľmi dobrá spolupráca so starostami týchto obcí, čo uľahčuje adresnosť osvetových aktivít TZA.
- Veľké problémy sú s hygienou na školách. Zo škôl požiadali TZA, aby navštívili rodičov žiakov a informovali ich o osobnej hygiene.
- Taktiež je plánovaná úzka spolupráca s terénnymi sociálnymi pracovníkmi v Komunitnom centre Šumiac, nakoľko im bol schválený zdravotný osvetový projekt.

J.II. MIKROREGIÓN Č. 2

Počet klientov/stránok:

- 146 občanov navštívených za účelom zdravotnej osvetvy, potreby očkovania a preventívnych prehliadok
- 9 žiakov zúčastnených prednášky, členov osvetového krúžku

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Miroslav Okkel – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Margita Gallová – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Peter Kožár – praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Ľubica Zimanová - stomatológ
- MUDr. Ján Endrek - stomatológ
- MUDr. Katarína Demková - gynekológ
- MUDr. Mária Bezeková – praktická lekárka pre dospelých
- MUDr. Marta Mlynárová – praktická lekárka pre dospelých
- MUDr. Jacqueline Bánesová - stomatológ
- MUDr. Agáta Seifertová – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Ľubica Kušnierová – praktická lekárka pre dospelých

Spolupráca so školami:

- ZŠ Slavošovce
- ZŠ Nižná Slaná
- ZŠ Roštár
- MŠ Roštár
- MŠ Kobeliarovo

Zameranie spolupráce so školami:

- V materských školách sa riešil problém viróz, znovu sa zamerali na hygienické návyky. Vyskytol sa tam problém vši, našťastie len u jedného dieťaťa, na ďalšie sa nepreniesli.
- V základnej škole Roštár boli TZA na vyučovaní v triede mentálne retardovaných. S ostatnými žiakmi sa rozprávali o hygiene. Konzultovala sa možnosť preventívnej zubnej prehliadky. Žiakom bola priblížená jej nevyhnutnosť, ako aj nevyhnutnosť pravidelne navštevovať preventívne, nielen zubné prehliadky.
- V Základnej škole v Nižnej Slanej sa riaditeľka sťažovala na veľmi zlú hygienu rómskych žiakov, TZA navštívili následne rodiny najviac problémových žiakov.
- V základnej škole v Slavošovciach je taktiež veľký problém s výskytom vši. Rodičia boli upovedomení, aby u detí vykonali dôkladnú hygienu vlasov. V tejto škole sa taktiež pripravujú prednášky na tému sexuálna výchova a prevencia proti AIDS.

Spolupráca s TSP:

- Mgr. Marcela Tomášiková
- Elena Kacianová

Zameranie spolupráce s TSP:

- identifikácia potenciálnych klientov
- riešenie spoločných problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti v obci
- terénna práca v rómskych osadách
- spolupráca pri osvetových aktivitách
- spoločná organizácia podujatí

Organizácia práce TZA:

Terénne zdravotné asistentky pôsobia spoločne vo všetkých troch obciach mikroregiónu, i keď samozrejme Denisa Kolesárová pôsobí predovšetkým v obci Kobeliarovo, Ivana Lukáčová v obci Roštár a Jana Tomiová v obci Slavošovce.

Komentár projektového koordinátora:

- Práca TZA v mikroregióne je vynikajúca, z hľadiska spolupráce s lekármi a administratívneho zabezpečenia dokonca jedna z najlepších vôbec.
- V budúcom období sa plánuje pokračovať v práci v teréne, predovšetkým podľa inštrukcií detských lekárov. Ďalej sa plánuje pravidelná osвета o osobnej hygiene, hygiene životného prostredia, prevencii, sexuálnom správaní, očkovaní, preventívnych prehliadkach a potrebe vzdelania. Dôležité je monitorovať zdravotný stav obyvateľov, učiť ich o zdravom životnom štýle a plánovanom rodičovstve. Hlavná bude snaha, aby nezanedbávali osobnú hygienu.
- V osadách sú rozšírené kožné choroby, hlavne svrab, infekty dýchacích ciest, hlavne z dôvodu slabého vykurovania chatrčí. Zložitá situácia je s pitnou vodou v osade Roštár, z dôvodu nevyplatenia dlhov.
- Klienti už sami kontaktujú TZA v prípade potreby.

J.III. MIKROREGIÓN Č. 3

Počet klientov / stránok:

- 136 osôb – preventívna prehliadka,
- 54 osôb – očkovanie,
- 20 osôb – odber krvi,
- 79 osôb – detská poradňa,
- 10 osôb – kontrola,
- 37 rodín – osвета, návšteva s terénnou sestrou,

- 4 osoby - podpis dohôd,
- 19 detí – špeciálna ZŠ

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Mesároš Michal, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Pavol Štyc, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Nozdrovický Peter, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Janku Viera, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Marko Peter, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Ján Dudáš, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Štefánia Glatzová, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Iveta Janíková, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Mária Milková, lekár pre deti a dorast

Spolupráca s OcÚ:

OcÚ Podhorany – Vladimír Mešar, starosta, Patrik Vida, OcÚ Huncovce – Jozef Majerčák, starosta

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ Rakúsy - dedina,
- ZŠ Rakúsy – osada,
- ZŠ Podhorany,
- ŠZŠ Podhorany,
- MŠ Podhorany,
- MŠ Výborná,
- ZŠ Huncovce,
- práca s deťmi v špeciálnej škole, sprevádzanie detí ZŠ k lekárovi na preventívne prehliadky, monitoring - vyplňanie dotazníkov

Spolupráca s TSP:

- Gáborová Anna,
- Pišta Július,
- Mižigár Pavol
- Anastázia Stoličná

TZA a KSP sa stretávajú predovšetkým v teréne. Ako sme už uviedli v minulej mesačnej správe, ich spolupráca nie je aktívna, spočíva najmä vo vzájomnom informovaní o aktuálnych problémoch v osade.

Zdravotné poisťovne:

Vybavenie preukazov poistenca, spolu pre 8 osôb.

Organizácia práce TZA:

TZA pracujú samostatne, podľa obvodov lekárov pôsobiacich v mikroregióne. p. Žiga je zodpovedný za obec Huncovce (deti aj dospelí), p. Mirgová za obec Rakúsy (deti aj dospelí) a obce Slovenská Ves a Výborná (deti) a p. Bušová je zodpovedná za obec Podhorany (deti aj dospelí) a obce Slovenská Ves a Výborná (dospelí).

Komentár projektového koordinátora:

PK považuje prácu TZA v teréne za dobrú. TZA navštívili všetky školy v ich mikroregióne, vyplňali dotazníky. TZA sa pravidelne stretávajú s lekármi, častejšie s tými, ktorí aktívne využívajú ich pomoc. Podľa inštrukcií lekárov TZA osobne pozývajú ľudí na očkovanie, odbery krvi, preventívne prehliadky, detské poradne a pod. S prácou TZA sú spokojní aj lekári, najmä s prácou p. Mirgovej a p. Žigu. Podľa vyjadrenia jednej z lekároch by sa p. Bušová potrebovala zlepšiť čo sa týka zodpovednosti v dodržiavaní termínov. PK a VT podnikli potrebné kroky, aby došlo k náprave. TZA pomáhajú aj pri vybavovaní preukazov poistenca na zdravotných poisťovniach. Každý deň šíria TZA osvetu priamo na osade, spolupracujú s terénnymi zdravotnými sestrami, ktoré navštevujú Podhorany a Rakúsy 1-2x týždenne. Na budúci mesiac plánujú TZA vyplňať na osade dotazník A – zdravotný stav Rómov. Tiež budú v spolupráci s OcÚ pomáhať pri organizovaní jarného upratovania v obydlíach na osade.

Práca TZA týkajúca sa administratívy sa zlepšila. Počas tréningu i počas spoločných stretnutí PK opätovne objasňoval ako vyplňať jednotlivé výkazy. Podarilo sa vyriešiť problém s písaním mesačnej správy, s ktorou mali TZA v tomto mikroregióne najväčšie ťažkosti. Podľa plánu, ktorý sme uviedli v mesačnej správe za minulý mesiac (január), PK pripravil „formulár“ mesačnej správy, ktorý obsahuje nielen predtlačené všetky časti, ktoré má mesačná správa obsahovať, ale aj prázdne riadky a TZA tak môžu vpisovať priamo do tohto formulára. Vypísanie mesačnej správy je pre TZA jednoduchšie a týmto spôsobom sa tiež podarilo dosiahnuť, že správa má požadovanú štruktúru. Keďže TZA pracujú samostatne, mesačné správy tiež spracovávajú samostatne (tak ako sme to naplánovali v mesačnej správe za minulý mesiac).

J.IV. MIKROREGIÓN Č. 4

Počet klientov / stránok:

- 14 osôb – preventívna prehliadka,
- 66 osôb – očkovanie,
- 6 osôb – odber krvi,
- 9 osôb – detská poradňa,
- 7 osôb – kontrola,
- 598 osôb – osвета,
- 2 osoby – lieky,

- 3 osoby – návšteva v nemocnici

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Kardoš Ján, lekár pre deti a dospelých
- MUDr. Tropková, lekár pre deti a dospelých
- MUDr. Bakossová Eva, lekár pre deti a dospelých
- MUDr. Hubáčková Gabriela, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Urbanová Helena, stomatológ
- MUDr. Koščová, psychiater
- MUDr. Mozolíková, stomatológ
- MUDr. Ivanidesová, stomatológ
- MUDr. Ivanides, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Osif, gynekológ

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ v Spišskom Štiavniku,
- ŠZŠ Spišský Štiavnik a Vydrník,
- ZŠ Vydrník,
- ZŠ v Hrabušiciach,
- ŠZŠ v Hrabušiciach,
- vyplňanie dotazníkov, zoznamy detí s pedikulózou, doprovod detí k lekárovi na preventívnu prehliadku

Spolupráca s OcÚ:

- OcÚ Hrabušice Ing. Štefan Labuda, starosta,
- OcÚ Betlanovce – Beáta Kopčáková, starostka,
- OcÚ Spišský Štiavnik – Mária Kleinová, starostka

Spolupráca s TSP:

- Mgr. Eva Majcherová, Hrabušice,
- Jana Kroščenová, Hrabušice,
- Mgr. Vojtech Knappek, Spišský Štiavnik,
- Jaroslav Lacko, Spišský Štiavnik,
- Božena Ščuková, Spišský Štiavnik

Najmä v Spišskom Štiavniku, kde je situácia horšia, navštevujú TZA problémovjšie rodiny spoločne s KSP. KSP informujú TZA o rodinách, ktoré majú problémy s hygienou, prípadne iné problémy, ktoré by TZA mohli pomôcť riešiť. KSP a TZA spoločne navštevujú inštitúcie. TZA sa na konci mesiaca pri vypracovávaní mesačných výkazov stretávajú v priestoroch KSP v Hrabušiciach, majú k dispozícii aj ich PC, na ktorom píše mesačnú správu.

Zdravotné poisťovne:

Vybavenie preukazov poistenca, spolu pre 8 osôb.

Organizácia práce TZA:

TZA pracujú prevažne samostatne, p. Lipovská zodpovedá za obce Hrabušice a Betlanovce, p. Lacková zodpovedá za obce Spišský Štiavnik, Vydrník.

Komentár projektového koordinátora:

Prácu TZA v teréne považuje PK za vynikajúcu, čo potvrdzuje aj počet spolupracujúcich lekárov a najmä počet osôb, na ktoré má práca TZA v tomto mikroregióne priamy dopad. Podľa inštrukcií lekárov TZA osobne pozývajú ľudí na očkovanie, odbery krvi, preventívne prehliadky, detské poradne a pod. TZA sa zameriavajú najmä na osvetu priamo na osade - dodržiavanie základných hygienických návykov, umývanie celého tela atď. TZA pomáhajú ľuďom, ktorí nie sú schopní sami si pomôcť, v týchto výnimočných prípadoch ich aj sprevádzajú k lekárovi – špecialistovi (do okresného mesta). Na dobrej úrovni je aj spolupráca TZA so ZŠ a obecnými úradmi v mikroregióne.

TZA pomáhajú aj pri vybavovaní preukazov poistenca na zdravotných poisťovniach. Tento mesiac sa stretli so špecifickým prípadom, kedy poisťovňa nevystavila preukaz a lekár - špecialista nechcel dané dieťa vyšetriť.

Na budúci mesiac plánujú TZA zamerať sa na tehotné ženy, keďže zistili, že sú v tejto oblasti veľké nedostatky – nedostatočná informovanosť, ženy pred pôrodom nechodia na detské poradne. Riaditelia ZŠ zostavia TZA zoznam detí, ktorí potrebujú pomôcť v oblasti hygieny.

Práca TZA týkajúca sa administratívy je na výbornej úrovni, všetky formuláre vrátane mesačnej správy sú vypísané správne a podľa dohodnutého formátu

J.V. MIKROREGIÓN Č. 5

Počet klientov / stránok:

- 20 rodín – preventívna prehliadka, očkovanie, detská poradňa, 71 rodín – osвета

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Alcnauerová Drahoslava, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Hercegová Jana, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Macejková, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Roch, gynekológ

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ sv. Michala v Spišských Tomášovciach,
- ZŠ Juraja Sklenára v Letanovciach,
- ŠZŠ Letanovce, exkurzia v škole, zlá situácia s vodou

Spolupráca s TSP:

- Mgr. Zdeno Pecha, Spišské Tomášovce
- Klaudia Nemčíková, Letanovce

Spolupráca s p. Pechom je výborná. V komunikácii s p. Nemčíkovou boli isté problémy (viď februárovú mesačnú správu za MR 5). Momentálne je to už v poriadku. TZA spolupracujú s KSP najmä pri informovaní sa o situácii v konkrétnych rodinách, prípadne pri vybavovaní záležitostí na sociálnej poisťovni.

Organizácia práce TZA:

P. Gabčová je zodpovedná za obec Spišské Tomášovce, p. Žigová je zodpovedná za obec Letanovce, prevažne však pracujú spoločne.

Komentár projektového koordinátora:

Prácu TZA v teréne považuje PK za veľmi dobrú. Na dobrej úrovni je spolupráca TZA so ZŠ a obecnými úradmi v mikroregióne. Lekári dávajú TZA zoznamy a TZA oznamujú ľuďom, ktorí sú uvedení na zozname, aby išli k lekárovi, najmä na preventívnu prehliadku, očkovanie a detské poradne. Spolupráca s lekárkou, o ktorej sme písali v minulej mesačnej správe sa zlepšila. TZA osobne vyzdvihli každú osobu zo zoznamu a prišli spoločne k lekárke. Keďže sa podarilo zabezpečiť prítomnosť všetkých osôb uvedených na zozname, lekárka bola spokojná. Niektorí lekári v mikroregióne nemajú potrebu aktívne spolupracovať s TZA. TZA im odovzdali na seba kontakt, títo lekári ich budú kontaktovať, ak by čokoľvek potrebovali. TZA sa zameriavajú najmä na prácu v osade v obci Letanovce, keďže v tejto obci je to viac potrebné.

Práca TZA týkajúca sa administratívy je na výbornej úrovni, všetky formuláre vrátane mesačnej správy sú vypísané správne a podľa dohodnutého formátu.

V Spišských Tomášovciach sa plánuje zriadenie ambulancie, čím by sa zlepšila dostupnosť občanov tejto obce k zdravotnej starostlivosti.

J.VI. MIKROREGIÓN Č. 6

Počet klientov / stránok:

- 184 osôb – preventívna prehliadka, očkovanie, detská poradňa,
- 4 osoby – odber krvi,
- 47 osôb – ošetrenia v osade,
- 12 osôb – kontrola,
- 253 osôb – osвета,
- 51 detí - kúpanie detí v škole(3x),
- 13 osôb – dohody,
- 7 osôb – pomoc pri vybavovaní príspevkov

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Pencák Branislav, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Slivková Iveta, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Fulková Iveta, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Hájeková Anna, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Hrebenárová, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Vokál Peter, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Kovaľová Mária, špecialista, gastroenterológ
- MUDr. Melikantová, stomatológ
- MUDr. Dvořáková, gynekológ
- MUDr. Žifčák Vincent, pľúcna ambulancia

Spolupráca so ZŠ:

- ŠZŠ Markušovce,
- ZŠ Rudňany,
- rómska MŠ Rudňany,
- zabezpečenie účasti žiakov na očkovaní a preventívnych prehliadkach, sprevádzanie k lekárovi, riešenie nedostatočnej hygieny s rodičmi, umývanie detí v RMŠ, prednáška o sexuálnej výchove a antikoncepcii

Spolupráca s OcÚ:

- Miroslav Blišťan, starosta Rudňany,
- Ing Ján Šofranko, starosta, Markušovce

Spolupráca s TSP:

- Katarína Pechová,
- Beáta Hamráková,
- Marta Grečková,
- Štefan Kroščen,
- Jarka Belaničová,
- Sylvia Meľušová,
- Kvetoslava Berkyová

TZA spolupracujú s KSP pri vyhľadávaní osôb v teréne, pri organizácii aktivít v MŠ, ZŠ, pri besedách a pod. Spolupracujú tiež pri vybavovaní preukazov poistenca, opatrovateľského príspevku, preukazu zdravotne ťažko postihnutého a pod.

TZA tiež využívajú priestory KSP.

Zdravotné poisťovne:

Vybavenie preukazov poistenca, spolu pre 31 osôb

Organizácia práce TZA:

P. Kalafutová pracuje samostatne v Markušovciach. p. Pokutová a p. Kačmarčíková pracujú spoločne v Rudňanoch.

Komentár projektového koordinátora:

Prácu TZA v teréne považuje PK za vynikajúcu. Je to jeden z najlepších tímov TZA. TZA sú veľmi aktívne, veľkým prínosom sú aj ich skúsenosti s prácou v zdravotníckych zariadeniach, čo im umožňuje vykonávať aj odbornejšie činnosti. Podľa inštrukcií od lekárov a zoznamov klientov, ktoré im dodali, pracovali TZA denne na osadách. Pomáhali pri preventíve, očkovaní, odbere krvi, meraní tlaku, pomáhali aj pri detských poradniach a robili odbery krvi v teréne. Po príchode z pôrodnice navštevovali novorodencov a ošetrovali im pupčeky, potničky a pod. Aktívne sú aj v spolupráci so školami (viď vyššie). TZA pomáhajú aj pri vybavení preukazu poistenca, opatrovateľského príspevku, preukazu ZŤP a pod.

Na budúci mesiac plánujú TZA pokračovať v prednáškach pre školy, na ktoré boli tento mesiac vynikajúce ohlasy.

Práca TZA týkajúca sa administratívy je rovnako vynikajúca, všetky formuláre vrátane mesačnej správy sú vypísané správne a podľa dohodnutého formátu.

J.VII. MIKROREGIÓN Č. 7

Počet klientov / stránok:

- 59 osôb – preventívna prehliadka,
- 98 osôb – očkovanie,
- 8 osôb – odber krvi,
- 65 osôb – detská poradňa,
- 30 osôb – kontrola,
- 50 osôb – osвета + deti v ZŠ

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Rahim Amiri, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Bratková, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Petříková, gynekológ
- MUDr. Chovancová, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Pavlík, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Lazor, praktický lekár pre dospelých

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ Bystrany,
- MŠ Bystrany,
- ZŠ Spišské Vlchy – Komenského,
- ZŠ Spišské Vlchy – „stará“,

- ZŠ Žehra,
- zoznam detí v hmotnej núdzi, vyplňanie dotazníkov, doprovod detí do a zo ZŠ

Spolupráca s OcÚ:

- OcÚ Žehra,
- OcÚ Bystrany

Spolupráca s TSP:

- Peter Pecha,
- Martin Žiga,
- Helena Pačanová

Spolupráca s KSP v Bystranoch je výborná. P. Žiga s nimi komunikuje denne, vzájomne si pomáhajú, navštevujú spoločne osadu, a pod. TZA využívajú priestory KSP, viackrát sa tu uskutočnilo aj spoločné stretnutie TZA s PK. V Žehre je spolupráca TZA s KSP menej častá. Spolupráca zo strany KSP by bola žiaduca pri odprevádzaní detí do ZŠ, to je však v kompetencii starostu obce.

Zdravotné poisťovne:

Vybavenie preukazov poistenca, spolu pre 10 osôb

Organizácia práce TZA:

TZA pracujú samostatne, p. Plachetková je zodpovedná za Obec Žehra a mesto Spišské Vlachy, časť Dobrá Voľa, p. Žiga je zodpovedný za obec Bystrany.

Komentár projektového koordinátora:

PK považuje prácu TZA v teréne za dobrú. TZA spolupracujú s lekármi a postupujú podľa ich inštrukcií. Pozývajú ľudí na očkovanie, kontroly, odbery krvi, preventívne prehliadky, detské poradne. TZA pomáhajú pri vybavení preukazov poistenca. TZA šíria osvetu – dodržiavanie určených liekov, hygiena, teplé obliekanie. TZA informujú tehotné ženy o tom, že ak po pôrode odídu z pôrodnice predčasne, nemajú nárok na príspevok. Počet žien, ktoré v pôrodnici ostávajú sa výrazne zvýšil (informácia poskytnutá pracovníkmi zdravotníckeho zariadenia v pravdepodobne subjektívnom štatistickom vyjadrení na základe ich pracovných skúseností). Na dobrej úrovni je aj spolupráca TZA s obecnými úradmi a školami v mikroregióne.

Vzhľadom na to, že sa zvýšila pracovná záťaž týkajúca sa primárnych činností TZA, p. Plachetková už nebude sprevádzať deti do a zo ZŠ.

Práca TZA týkajúca sa administratívy sa zlepšila. Počas tréningu i počas spoločných stretnutí PK opätovne objasňoval ako vyplňať jednotlivé výkazy. Podarilo sa vyriešiť problém s písaním mesačnej správy, s ktorou mali TZA v tomto mikroregióne najväčšie ťažkosti. Podľa plánu, ktorý sme uviedli v mesačnej správe za minulý mesiac (január), PK pripravil „formulár“ mesačnej správy, ktorý obsahuje nielen predtlačené všetky časti, ktoré má mesačná správa obsahovať, ale aj prázdne riadky a TZA tak môžu

vpisovať priamo do tohto formulára. Vypísanie mesačnej správy je pre TZA jednoduchšie a týmto spôsobom sa tiež podarilo dosiahnuť, že správa má požadovanú štruktúru. Keďže TZA pracujú samostatne, mesačné správy tiež spracovávajú samostatne (tak ako sme to naplánovali v mesačnej správe za minulý mesiac).

J.VIII. MIKROREGIÓN Č. 8

Počet klientov / stránok:

- 281 (očkovanie, preventívne prehliadky, zdravotné kontroly, vyšetrenie zraku, podpis dohôd, nevyzdvihnuté deti z nemocnice, návšteva klientov vyradených z ambulancií, zdravotné preukazy, pravidelný kontakt s lekármi v mikroregióne, osвета – celková hygiena, hygiena rúk, príprava umelej výživy pre novorodencov a iné)

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Mária Kitková, praktický lekár
- MUDr. Marcela Hritzová, praktický lekár
- MUDr. Milan Šoltýs, stomatológ
- MUDr. Eva Toroková, praktický lekár pre deti a dorast

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ Kluknava,
- ŠZŠ Richnava,
- ZŠ Richnava

Organizácia práce TZA:

P. Pokuta a p. Holub pracujú spoločne, do MR 8 bola zaradená len jedna obec (Richnava), avšak návšteva lekárov a ZŠ si vyžaduje aj cestovanie do Kluknavy, Krompách, Gelnice a Spišskej Novej Vsi a Košíc alebo Prešova.

Komentár projektového koordinátora:

- Práca TZA v mikroregióne je opätovne hodnotená ako veľmi pozitívna. Starostka obce Richnava pokračuje v sabotovaní aktivít TZA - v rámci svojich kompetencií a svojho vplyvu sťažuje činnosť projektového tímu.
- Systémová a administratívna práca TZA tímu je profesionálna.
- Akceptovanie TZA rómskou komunitou je vynikajúce, Tomáš Pokuta je zvoleným vajdom komunity (TZA, Tomáš Pokuta, zvažuje možnosť kandidovať za starostu obce).
- TZA pravidelne navštevujú všetkých lekárov v pôsobnosti mikroregiónu a regiónu v sťažených cestovných podmienkach lokality
- Z mikroregiónu prichádzajú správy a kontakty od partnerov projektu.

- V budúcom období s tím TZA plánuje zamerať na zdravotnú výchovu na školách v lokalite.

J.IX. MIKROREGIÓN Č. 9

Počet klientov / stránok:

- 38 osôb – očkovanie,
- 8 osôb – detská poradňa,
- 31 osôb – osвета

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Smoligová, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Chovancová, praktický lekár pre dospelých

Spolupráca so ZŠ:

ZŠ v Cigeľke, Petrovej, Nižnom Tvarožci a Gaboltove, osвета u rodičov – svrab, potreba pravidelného umývania, vyplňanie dotazníkov

Spolupráca s OcÚ:

- p. Borecký, starosta obce Petrová,
- p. Bubela, starosta obce Nižný Tvarožec,
- p. Kravec, starosta obce Cigeľka

Spolupráca s TSP:

- Alena Renčková, Petrová,
- J. Kravcová, Cigeľka,
- Mária Gribusová, Nižný Tvarožec

V Cigeľke, Petrovej a Nižnom Tvarožci spolupracujú TZA s KSP takmer denne, vo Fričke je spolupráca menej častá. Spolupráca sa týka preukazov poistenca, potvrdení o zaradení v evidencii uchádzačov o zamestnanie, vybavovania zlacnených obedov pre deti navštevujúce ZŠ, ktoré sú z rodín v hmotnej núdzi, a pod. Spolupráca s KSP je dôležitá najmä pri vybavovaní preukazov poistenca. PK plánuje v tomto MR na budúci mesiac zorganizovať koordinačné stretnutie TZA a KSP pôsobiacich v MR, aby sa vymedzili kompetencie TZA a KSP.

Zdravotné poisťovne:

Vybavenie preukazov poistenca, spolu pre 67 osôb

Organizácia práce TZA:

p. Miková je zodpovedná za obec Petrová, v ktorej pracuje samostatne. p. Sivák je zodpovedný za obec Cigeľka, v ktorej pracuje samostatne. p. Andrejčáková je zodpovedná za obec Nižný Tvarožec, v ktorej pracuje samostatne. V obci Frička pracujú spoločne.

Komentár projektového koordinátora:

PK považuje prácu TZA v teréne za dobrú. TZA spolupracujú s lekármi, najmä s Dr. Smoligovou, a postupujú podľa ich inštrukcií – najmä očkovanie a detská poradňa. V tomto smere nemajú TZA veľmi veľa povinností, keďže je v ich mikroregióne len jeden detský a jeden všeobecný lekár. Pre tých občanov, ktorí to potrebujú, vybavujú TZA preukazy poistencov. V tomto mikroregióne je vysoké percento ľudí, ktorí preukaz poistenca nemajú. Vďaka TZA sa situácia postupne zlepšuje. TZA si veľmi pochvaľujú spoluprácu s poisťovňami, ktoré im napr. umožnili prichádzať v nestránkové dni, aby nemuseli čakať. V niektorých prípadoch (najmä keď ide o staršie osoby) je vybavenie preukazu poistenca veľmi ťažké a časovo náročné – je potrebné získať potvrdenie od každej zdravotnej poisťovne, že daná osoba u nej nie je poistená, potvrdenie od úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a tiež potvrdenie od sociálnej poisťovne. V tomto smere je potrebná spolupráca s KSP. PK plánuje v tomto MR na budúci mesiac zorganizovať koordinačné stretnutie TZA a KSP pôsobiacich v MR, aby sa tieto veci dohodli. PK tiež spolupracuje s regionálnym úradom verejného zdravotníctva na zorganizovaní prednášky o vtácej chrípke v tomto MR.

Na dobrej úrovni je aj spolupráca TZA s obecnými úradmi a ZŠ v mikroregióne (napr. riaditeľka ZŠ v Petrovej p. Gurská si veľmi pochvaľovala spoluprácu s p. Mikovou).

Práca TZA týkajúca sa administratívy sa zlepšila, najmä vďaka „formuláru“ mesačnej správy, do ktorej môžu TZA priamo vpisovať údaje podľa dohodnutej štruktúry mesačnej správy.

J.X. MIKROREGIÓN Č. 10

Počet klientov / stránok:

- 15 osôb – preventívna prehliadka,
- 32 osôb – očkovanie,
- 6 osôb – odber krvi,
- 28 osôb – detská poradňa,
- 12 osôb – kontrola,
- 195 osôb – osвета,
- 85 osôb – prednášky,
- 40 osôb – tréning hygienických návykov
- + 350 osôb – deň otvorených dverí

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Eva Zlacká, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Alica Rothová, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Mária Kyslanová, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Zuzana Viľchová, stomatológ
- MUDr. Žonca, praktický lekár pre dospelých

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ Chminianska Nová Ves,
- ZŠ Kojatice,
- ZŠ Svinia,
- MŠ Chmiňany,
- prednášky o hygiene a sexualite, vyplňanie dotazníkov, prednáška o poskytovaní prvej pomoci

Spolupráca s OcÚ:

- p. Aštary, starosta obce Kojatice,
- p. Uličná, starostka obce Svinia,
- p. Miškuf, starosta obce Chmiňany,
- p. Ivanková, starostka obce Chminianske Jakubovany

Spolupráca s TSP:

- Lichvárová Mária,
- Namešpetrová Ľudmila,
- Dusa Slavomír,
- Miženkova Beáta,
- Straka Richard

TZA spolupracujú s KSP najmä pri vyhľadávaní klientov na osadách a pri vybavovaní preukazov poistenca. Vzhľadom na to, že KSP pôsobia v danej lokalite dlhšie, poskytujú TZA informácie o situácii v jednotlivých rodinách (najmä o problémoch v zdravotnej oblasti, fetovanie a pod.) V Chmiňanoch a Chminianskych Jakubovanoch nepôsobia KSP. Najmä v Chminianskych Jakubovanoch by boli veľmi potrební.

Zdravotné poisťovne:

Vybavenie preukazov poistenca, spolu pre 20 osôb

Organizácia práce TZA:

P. Madziková a p. Karafová pracujú spoločne vo všetkých obciach.

Komentár projektového koordinátora:

Prácu TZA v teréne považuje PK za veľmi dobrú. O to viac, že TZA sú obe nerómky. TZA sú veľmi aktívne, začali so zdravotnou výchovou na školách, časť materiálov si pripravili samy. Na budúci mesiac plánujú robiť tieto prednášky aj na ďalších školách a v ostatných ročníkoch.

Lekárom podľa ich inštrukcií zabezpečujú účasť pacientov na preventívnych prehliadkach, očkovaní, odberoch krvi, detských poradniach, kontrolách atď. TZA majú v MR veľa obcí (5), situácia v nich je veľmi rozdielna.

Situácia v Chminianskych Jakubovanoch, ktorú sme popisovali v minulých mesačných správach sa tento mesiac zlepšila. Výrazne k tomu

prispeli dve udalosti – deň otvorených dverí KC v Chminianskych Jakubovanoch a fakt, že TZA začali so zdravotnou výchovou aj na ŠZŠ v Chminianskych Jakubovanoch. Počas dňa otvorených dverí mali TZA možnosť stretnúť sa s cca 350 Rómami z miestnej osady. Každému vysvetlili, aký je účel ich práce a ako im môžu pomôcť. Vzhľadom na to, že deň otvorených dverí sa uskutočnil na konci mesiaca (23.2.2006), až na budúci mesiac budeme môcť posúdiť nakoľko sa situácia zlepšila.

Práca TZA týkajúca sa administratívy je vynikajúca, všetky formuláre vrátane mesačnej správy sú vypísané správne a podľa dohodnutého formátu.

J.XI. MIKROREGIÓN Č. 11

Počet klientov / stránok:

- 342 osôb – preventívna prehliadka,
- 82 osôb – očkovanie,
- 9 osôb – osвета

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Grivnová, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Halečka, lekár pre deti a dorast
- MUDr. Starinská, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Rosiarová, praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Mašlejová, stomatológ

Spolupráca so ZŠ:

- ZŠ a ŠZŠ v Hermanovciach,
- ZŠ v Jarovniciach,
- ŠZŠ v Jarovniciach,
- vyplňanie dotazníkov, desiatové balíčky

Spolupráca s TSP:

- Anton Konečný, Jarovnice,
- Eva Dzuríková, p. Gajdošová, Hermanovce

S p. Konečným sa TZA stretávajú takmer denne v osade, ide najmä o výmenu informácií a skúseností. Podľa slov p. Konečného, je veľmi vyťažený, pretože v Jarovniciach je vyše 3000 Rómov. Pôvodne tu mali pôsobiť dvaja KSP, pričom obaja mali mať dvoch asistentov. Vzhľadom na problémy s financovaním pôsobí v tejto lokalite len p. Konečný, pričom nie je zamestnaný ani jeden asistent.

S p. Dzuríkovou sa TZA stretávajú v Hermanovciach raz týždenne, je veľmi nápomocná pri hľadaní ľudí v osade a pri avizovaní zdravotných problémov ľudí. Má na veci objektívny pohľad, takže vie rôzne informácie, ktoré TZA potrebujú, podať nestranne

Organizácia práce TZA:

P. Jusková a p. Laci pracujú spoločne. Štyri dni týždenne pracujú v Jarovniciach, jeden pracovný deň týždenne pracujú v Hermanovciach.

Komentár projektového koordinátora:

Prácu TZA v teréne považuje PK za vynikajúcu. TZA sú aktívni, záleží im na ľuďoch a prácu vykonávajú veľmi zodpovedne. Veľkým plusom je aj skĺbenie Róma a nerómky, výborne sa dopĺňajú, lídrom je p. Jusková.

TZA majú v tomto MR veľa práce, žije tu viac ako 4000 Rómov. Vzhľadom na veľký počet osôb, ktoré dostávajú na zoznamoch od lekárov (preventívne prehliadky a očkovanie), vysoký celkový počet Rómov a rozľahlosť lokality, je to veľmi časovo náročné. Je zrejmé, ako veľmi potrebni TZA v tejto lokalite sú. TZA ostáva trochu menej času na šírenie osvetu. TZA samozrejme šíria osvetu počas návštevy ľudí zo zoznamov, na budúci mesiac však už TZA plánujú aj zorganizovanie skupín mladých dievčat v komunitnom centre po vyučovaní.

Práca TZA týkajúca sa administratívy je rovnako vynikajúca, všetky formuláre vrátane mesačnej správy sú vypísané správne.

J.XII. MIKROREGIÓN Č. 12

Počet klientov/stránok:

- 123 osôb navštívených za účelom zdravotnej osvetu v obci Mirkovce
- 50 tehotných žien, mladých matiek a dievčat navštívených za účelom osvetu
- 18 detí zabezpečených na očkovanie
- 9 detí zabezpečených na odber moču

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Mária Jacková – praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Daniela Velková - pediater
- MUDr. Peter Frankovský - gynekológ
- MUDr. Jarmila Kmecová - stomatológ

Spolupráca so školami:

- ZŠ Varhaňovce
- MŠ Varhaňovce
- ZŠ Mirkovce

Zameranie spolupráce so školami:

- Celková situácia v Základnej škole v Mirkovciach, najmä čo sa týka hygieny rómskych žiakov je uspokojivá. Je potrebné tam chodiť informovať o aktuálnych chorobách, virózach, prípadne

epidémiách, ktoré sa vyskytnú. TZA hovoria o prevencii a potrebe pravidelných návštev lekára, za účelom preventívnych prehliadok.

- Na základe odporúčaní triednych učiteľom TZA navštevujú rodiny problémových žiakov, ak sa vyskytnú vši, resp. iné infekčné ochorenia.
- V Základnej škole vo Varhaňovciach je situácia obdobná. TZA len individuálne usmerňujú žiakov, ktorí to potrebujú, vo veciach hygieny, preventívnych prehliadok, prípadne kontaktujú rodičov chorých žiakov na základe odporúčaní učiteľov.

Zdravotné poisťovne:

- 28 osôb, ktorým boli vybavené zdravotné karty poisťencov

Spolupráca s TSP:

- Silvia Urbancová
- Roman Gábor
- Jozef Balog st.
- Jozef Balog ml.

Zameranie spolupráce s TSP:

- identifikácia potenciálnych klientov
- riešenie spoločných problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti v obci
- terénna práca v rómskych osadách
- spolupráca pri osvetových aktivitách
- spoločná organizácia podujatí

Organizácia práce TZA:

Terénne zdravotné asistentky pôsobia spoločne v oboch obciach mikroregiónu, ale Mária Gáborová predovšetkým vo Varhaňovciach a Rozália Balogová v Mirkovciach.

Komentár projektového koordinátora:

- Prácu TZA v mikroregióne hodnotím pozitívne. Nakoľko sa jedná o čisto rómsky tím, jeho akceptovanie rómskou komunitou je veľmi dobré.
- Problémy im ale robí administratívna stránka ich práce, čo je spôsobené základným vzdelaním TZA. To si vyžaduje intenzívnu prácu na školeniach pri vysvetľovaní systému evidencie ich práce a častejšie komunikáciu TZA (telefonickú aj osobnú) ako pri iných tímoch TZA.
- TZA plánujú v ďalšom období naďalej pokračovať vo svojej osvetovej práci v osadách, v školách, úzko spolupracovať s lekármi a predstaviteľmi obcí.

J.XIII. MIKROREGIÓN Č. 13

Počet klientov/stránok:

- 32 osôb informovaných o potrebe zúčastniť sa na očkovaní
- Pravidelná zdravotná osвета v osadách (počet klientov nevyčíslený)

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Blanka Králiková – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Vladimír Blažo – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Jarmila Kmecová - stomatológ
- MUDr. Melánia Ruckschlosová – všeobecná lekárka

Spolupráca so školami:

- ZŠ Žehňa
- ZŠ Tuhrina
- ZŠ Červenica

Zameranie spolupráce so školami:

- TZA spolupracujú so všetkými školami v mikroregióne.
- Na základe informácií od pedagógov navštevujú rodiny žiakov, u ktorých sa zistí výskyt vší, resp. iná choroba.
- V Základnej škole v Žehni sa vyskytol jeden prípad žltacky. V triede, ktorú táto žiačka navštevuje bolo prevedené očkovanie detí a tiež učiteliek. V celej škole bola prevedená dezinfekcia. Na umývanie boli použité prípravky Savo a Chloramin. Aj pri tomto boli prítomné TZA a pomáhali pri dezinfekcii.

Organizácia práce TZA:

Terénne zdravotné asistentky pôsobia spoločne vo všetkých štyroch obciach mikroregiónu, Zuzana Perželová prioritne v Lesíčku a Tuhrinej, Iveta Liptáková v Žehni a Alena Horváthová v Červenci.

Komentár projektového koordinátora:

- Veľmi kvalitný tím TZA, fungujúci bez problémov ako v oblasti terénnej zdravotnej asistencie, tak aj v administratívnom pokrytí ich práce.
- Ich činnosť spočíva predovšetkým v šírení osvetu v rómskych osadách v oblasti hygieny, povinného očkovania detí, preventívnych zubných prehliadok a osvetu pre tehotné ženy.
- V budúcom období plánujú naďalej šíriť osvetu v zdravotnej starostlivosti a hygiene. Pracovať na základe zoznamov, ktoré obdržali od detských lekárov o povinnom očkovaní detí. Sú opäť plánované návštevy všetkých ZŠ, ale aj MŠ s cieľom šíriť osvetu v oblasti základných hygienických návykov u detí.
- Veľmi dobrá spolupráca so všetkými lekármi v mikroregióne, so starostami a pracovníkmi OcÚ, riaditeľmi škôl a pod.

J.XIV. MIKROREGIÓN Č. 14

Počet klientov/stránok:

- 48 osôb informovaných o potrebe očkovania proti tetanu
- 15 osôb, ktorým bola poskytnutá všeobecná zdravotná osвета
- 67 detí zaočkovaných

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Ladislav Kraus – praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Anton Oberhauser - praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Pinterová – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Višňovská – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Renáta Šimková – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Jozef Savka – praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Viktor Hreško - gynekológ

Spolupráca so školami:

- ZŠ Soľ
- ZŠ Rudlov
- MŠ Zamutov
- ZŠ Čaklov
- ZŠ Hlinné

Zameranie spolupráce so školami:

- S riaditeľmi a učiteľmi konkretizovali TZA termíny prednášok pre žiakov 1.-4. ročníka.
- Tieto realizovali nasledovne: V Hlinnom dňa 15. 2. 2006 pre žiakov nultého ročníka a 1. ročníka. Následne potom aj pre žiakov 2. a 3. ročníka na tému Zásady hygienických návykov, starostlivosť o telo, zásady prevencie so zameraním na vši. V obci Rudlov prednášali TZA dňa 16. 2. 2006 pre žiakov 1. až 3. ročníka, v Čaklove 22. 2. 2006 pre žiakov 1. a 2. ročníka. Prednášky sa týkali hlavne hygieny. S deťmi sa rozprávalo o tom, ako sa ony starajú o svoje telo, vysvetľovali im TZA prečo je starostlivosť o telo také dôležitá. Na praktických príkladoch im bolo ukázané, aké chyby robia pri dodržiavaní a realizácii hygieny.
- V základnej škole Soľ sa vyskytli kiahne. Riaditeľ školy mal podozrenie, že nie sú liečený, preto TZA navštívili rodiny žiakov, u ktorých bolo podozrenie na ich výskyt. Rodičom poradili ako deti ošetrovať a izolovať od ostatných detí. Ďalej bol v škole dohodnutý plán osvetových aktivít.

Spolupráca s TSP:

- Miroslav Balog

- KC Soľ
- KC Hlinné

Zameranie spolupráce s TSP:

- identifikácia potencionálnych klientov
- riešenie spoločných problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti v obci
- terénna práca v rómskych osadách
- spolupráca pri osvetových aktivitách
- spoločná organizácia podujatí

Organizácia práce TZA:

Terénne zdravotné asistentky pôsobia spoločne vo všetkých šiestich obciach mikroregiónu.

Komentár projektového koordinátora:

- Veľmi kvalitný tím TZA, fungujúci bez problémov ako v oblasti terénnej zdravotnej asistencie, tak aj v administratívnom pokrytí ich práce.
- Podstata práce spočívala v práci v teréne, v osadách s klientom a spolupráci so zdravotnými strediskami v Soli, Vranove nad Topľou, Čaklove a Čemernom. Spolupráca sa týkala povinného očkovania a prevencie detí a dospelých, sprostredkovania povinných návštev u lekára, poradenstva klientom, postupom riešenia a zmierňovania následkov postihnutia.
- V mesiaci február TZA realizovali na školách prednášky na témy: Zásady hygienických návykov, starostlivosť o telo, zásady prevencie so zameraním na vší.
- V budúcom období okrem klasickej terénnej zdravotnej činnosti plánujú pokračovať aj v prednáškovej činnosti v oblasti prvej pomoci a sexuálnej výchovy – výchovy k plánovanému rodičovstvu.

J.XV. MIKROREGIÓN Č. 15

Počet klientov/stránok:

- 81 osôb poučených o základnej hygiene, prevenciách, potrebe návštev poradní, pravidelnom a povinnom očkovaní

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Gejza Bacskai – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Gabriela Vargová – praktická lekárka pre dospelých
- MUDr. Andrea Mokošová - diabetológ
- MUDr. Helena Igazová – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Štefan Sopko – Zima – praktický lekár pre deti a dorast

- MUDr. Elena Šragová - gynekológ
- MUDr. Lubomír Varjassy – praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Alica Molnárová – pľúcna lekárka
- MUDr. Viera Vdovjaková - dermatológ

Spolupráca so školami:

- ZŠ Veľké Kapušany
- Gymnázium Veľké Kapušany
- SOU – Energetické Veľké Kapušany
- MŠ Veľké Kapušany
- ŠZŠ Veľké Kapušany
- ZŠ Drahňov
- ZŠ Krišovská Liesková
- ZŠ Čičarovce
- MŠ Čičarovce

Zameranie spolupráce so školami:

- TZA sa v danom mesiaci pri spolupráci so školami zamerali predovšetkým na oboznamovanie menších žiakov so základmi hygieny, potrebe preventívnych prehliadok, prehliadok u zubára a pod.
- V prípade potreby boli kontaktované aj rodiny žiakov, predovšetkým na základe odporúčaní pedagógov, nakoľko u niektorých jednotlivcov sa vyskytli problémy s celkovou hygienou, s hygienou ošatenia a vlasov.

Zdravotné poisťovne:

TZA navštívili pobočky poisťovní za účelom dohodnutia ďalšej spolupráci v prípade, že niekto kartu poistenca stratil, prípadne ju vôbec nemá.

Spolupráca s TSP:

- p. Miľová
- p. Juhászová

Zameranie spolupráce s TSP:

- identifikácia potenciálnych klientov
- riešenie spoločných problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti v obci
- terénna práca v rómskych osadách
- spolupráca pri osvetových aktivitách
- spoločná organizácia podujatí

TZA sa venovali skôr spolupráci s mimovládnyimi organizáciami v mikroregióne.

Spolupracujúce MVO:

- OZ pre mladé čierne očka – Veľké Kapušany
- OZ pre Rómov – Veľké Kapušany
- OZ pre menšiny – Veľké Kapušany
- OZ Patrónys – Veľké Kapušany
- KC Drahňov
- OZ Drahňovská budúcnosť

Organizácia práce TZA:

TZA v mikroregióne pracujú spoločne vo všetkých štyroch obciach.

Komentár projektového koordinátora:

- Vysoko pozitívne hodnotím prácu tohto tímu TZA po každej stránke.
- Z domova dôchodcov TZA zabezpečili pre chudobné rómske rodiny materiálnu pomoc (ošatenie a bioprodukty).
- TZA sa vo veľkej miere zameriavajú na osvetu v oblasti hygieny a prácu s tehotnými ženami a mladými matkami.
- V osadách sú veľmi rizikové podmienky, vyskytujú sa infekčné ochorenia a epidémie. Všade je množstvo smetí, ľudské a psie výkaly, uhynuté hlodavce.
- V budúcom období je naďalej plánovaná spolupráca s lekármi podľa ich pokynov, taktiež spolupráca so zdravotníkymi a mimovládnyimi organizáciami a ešte dlhšie a častejšie návštevy rómskych osád a komunít.

J.XVI. MIKROREGIÓN Č. 16

Počet klientov/stránok:

- 39 osôb, ktorým bola poskytnutá zdravotná osвета
- 94 žiakov v ZŠ Vrbnica – kontrola hygieny
- 21 žiakov v ZŠ Laškovce – kontrola hygieny
- 52 žiakov v ŠZŠ Trhovište – kontrola vlasovej hygieny

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Gabriela Babiarová – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Štefan Schnitzer – praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Milan Berešík – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Jana Zátvarnícka – praktická lekárka pre dospelých
- MUDr. Jozef Ďurík – praktický lekár pre dospelých
- MUDr. Eva Brindzaková – praktická lekárka pre dospelých
- MUDr. Eva Komanická – praktická lekárka pre deti a dorast
- MUDr. Edita Matejovičová – praktická lekárka pre deti a dorast

Spolupráca so školami:

- ZŠ Trhovište
- ZŠ Vrbnica
- ZŠ Laškovce
- ŠZŠ Trhovište
- ZŠ Horovce

Zameranie spolupráce so školami:

- TZA kontrolovali vlasovú hygienu žiakov na Špeciálnej základnej škole v Trhovišti. Až na zopár výnimiek ich mali všetci žiaci. Nehovoriac už o hygiene tela a čiastočne aj šatstva. Žiakom sa vysvetlilo, že väčšia hanba ako vší mať, je ich mať a nič s tým nerobiť. Pri žiakoch 1. stupňa kontaktovali TZA aj rodičov.
- S učiteľmi škôl sa dohodlo, že v blízkej budúcnosti sa budú realizovať prednášky na tému základné hygienické návyky a poskytnutie prvej pomoci.
- Kontrola vlasovej hygieny žiakov prebehla aj na Základnej škole vo Vrbnici, Horovciach a Laškovciach.

Zdravotné poisťovne:

TZA navštívili pobočky poisťovní za účelom dohodnutia ďalšej spolupráci v prípade, že niekto kartu poistenca stratil, prípadne ju vôbec nemá.

Organizácia práce TZA:

Tím TZA v tomto mikroregióne pôsobí vo všetkých štyroch obciach spoločne.

Komentár projektového koordinátora:

- Veľmi dobrý tím TZA, a to i z hľadiska terénnej práci i administratívneho zvládnutia činnosti.
- Spolupráca s lekármi sa týka predovšetkým pediatrov. Tí vítajú pomoc TZA v oblasti informovania o nezaočkovaných deťoch.
- Veľkým problémom v mikroregióne sú vši. V ďalšom období budú TZA pokračovať v kontrole vlasovej hygieny na školách, budú sa snažiť presvedčiť rodičov, aby nebrali tento vážny problém na ľahkú váhu, šíriť osvetu, snažiť sa posilniť dôveru Rómov v ich práci, spolupracovať s lekármi a školami.
- Veľmi dobrá spolupráca je so všetkými starostami obcí v mikroregióne.

J.XVII. MIKROREGIÓN Č. 17

Počet klientov/stránok:

- 32 detí oboznámených s potrebou očkovania

- 13 rodín navštívených a upozornených na výskyt vší u detí
- 8 rodín navštívených za účelom zdravotnej osvety
- 10 rodín oslovených za účelom účasti na povinnom očkovaní
- 25 osôb, ktorým bol meraný TK
- 30 detí zúčastnených na prednáške o hygiene rúk
- 15 detí poučených ako používať WC
- 15 tínedžerov zúčastnených na prednáške o láske a zamilovanosti
- 10 osôb zúčastnených prednášky na tému resuscitácia
- 11 osôb zúčastnených prednášky na tému popáleniny a zasiahnutie el. prúdom
- 10 osôb zúčastnených prednášky na tému šok
- 39 osôb, ktorým bola poskytnutá zdravotná osveta
- 14 detí zabezpečených na očkovanie

Spolupráca s lekármi:

- MUDr. Milan Chrena – praktický lekár pre deti a dorast
- MUDr. Marta Čorgoová - stomatológ
- MUDr. Mária Líšková – praktická lekárka pre dospelých
- MUDr. Priska Šeňová – praktická lekárka pre deti a dorast

Spolupráca so školami:

- ZŠ Herľany
- ZŠ Boliarov
- MŠ Rankovce
- MŠ Boliarov
- Vzdelávacie centrum Rankovce
- ŠZŠ Vtáčkovce
- ZŠ Vtáčkovce

Zameranie spolupráce so školami:

- V Základnej škole v Kecerovciach sú TZA dohodnutí, že v prípade akýchkoľvek problémov zdravotných, hygienických u žiakov, pedagógovia napíšu zoznam a TZA navštívia rodiny. Takto navštívili v Kecerovciach 13 rodín, u ktorých sa vyskytli vši, chrasty, vyrážky a sú zaostalejší v starostlivosti o seba.
- V obci Vtáčkovce na základe odporúčaní pedagógov navštevovali TZA rodiny žiakov, u ktorých boli zistené problémy s hygienou. TZA sa však nie vždy stretli s pochopením u rodičov.
- TZA navštívili aj ZŠ v Herľanoch, Boliarove a Bidovciach. Na požiadanie učiteliek boli žiakom kontrolované vlasy a následne navštívené rodiny, ktorých deti majú problémy so všami a

chrastavosťou. Deti, ktorých rodiny prejavili záujem boli odvršivené pomocou DIFUSILU:

- V Základnej škole v Herľanoch bola prednáška o hygiene rúk pre 30 žiakov.

Zdravotné poisťovne:

- 1 osoba, ktorej bola vybavená kartička poistenca

Spolupráca s TSP:

- Silvia Dunová
- Július Pecha
- Vojto Vidlička
- Viera Vidličková

Zameranie spolupráce s TSP:

- identifikácia potencionálnych klientov
- riešenie spoločných problémov v zdravotnej a hygienickej oblasti v obci
- terénna práca v rómskych osadách
- spolupráca pri osvetových aktivitách
- spoločná organizácia podujatí

TZA úzko spolupracujú s celými komunitnými centrami v Rankovciach a Kecerovciach.

Organizácia práce TZA:

- TZA pôsobia spoločne vo všetkých piatich obciach mikroregiónu.

Komentár projektového koordinátora:

- Prácu TZA v mikroregióne hodnotím pozitívne. Problémy robí niektorým administratívna stránka ich práce, čo je spôsobené základným vzdelaním. Nedostatky nahrádzajú ale intenzitou a efektívnosťou svojej každodennej práce.
- Práca TZA pozostáva predovšetkým z práce v rómskych osadách na základe pokynov lekárov, práce v teréne podľa pokynov učiteľa, šírenia zdravotnej osvetu v rómskych osadách a komunikácie so starostami a inými relevantnými partnermi v obciach.
- U detí sa začali objavovať ochorenia tráviaceho traktu spôsobené parazitmi (lamblia, pásomnica).
- Veľkým problémom sú aj vši.
- Pri prednáškach na školách a v komunitných centrách je potrebné, aby sa malým deťom tlmočilo do rómčiny.